

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
July 15, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, LIEPA - JULY 15, 1994

Nr. 136

Kinijos ministras nepadėjo vainiko Antakalnio kapinėse

Vilnius, liepos 2 d. (LR) - Atvykęs į Vilnių, Kinijos Liaudies Respublikos užsienio reikalų ministras Qian Qichen nuvažiavo tiesiai į Svečių namus Latvių gatvėje. Tačiau svečias neaplinkė Antakalnio kapinių ir nepadėjo vainikų ant žuvusiųjų už Lietuvos nepriklausomybę kapų, kaip buvo numatyta preliminarinio vizito programoje. Kaip nurodė Užsienio reikalų ministerijos informacijos ir spaudos skyrius, programos pasikeitimo priežastis buvo akcija prie įėjimo į kapines. Čia svečią pasitiktų buvo pasirušiusi Tibeto remimo grupė, protestuojanti prieš tai, kad Kinija okupuoja Tibeto valstybę.

Tibeto rėmėjai laikė plakatus, kurie kvietė Kiniją nustoti „žudyti Tibetą“, greičiau palikti ir išlaisvinti šią šalį. Prie Tibeto vėliavomis mosuojančios grupės prisijungė ir visuomeninės organizacijos „Amnesty International“ atstovai.

Kinija domina Lietuvos geografinę padėtį

Antrąją oficialaus vizito dieną Lietuvoje Kinijos Liaudies Respublikos užsienio reikalų ministras Qian Qichen susitiko su Lietuvos ministru pirmininku Adolfu Šleževičiumi.

Susitikime buvo aptarta abiejų valstybių ekonominė padėtis bei savitarpio prekyba. Prekybos ministerijos duomenimis, šių metų pirmąjį pusmetį Lietuvos ir Kinijos prekybos apimtys siekė 8 milijonus dolerių. Į šią sumą neįeina „komercinio turizmo“ apyvarta.

Qian Qichen teigiamai įvertino Lietuvos ekonomikos raidą. Jis teigė, kad Kinija yra palankiai nusiteikusi bendradarbiauti su Europos valstybėmis, stebi, kaip vyksta Lietuvos derybos su Rusija.

Qian Qichen, kuris taip pat yra Kinijos parlamento pirmininko pavaduotojas, sakė, kad jų šalis yra suinteresuota plėsti ryšius su Lietuva, nes pastaroji turi gerą geografinę padėtį. Susitikime buvo aptarta, kokios yra Kinijos prekių tranzito į Europą per Klaipėdos uostą ir Zoknių aerouostą šiaurinėse galimybės.

Svečio pokalbio su užsienio reikalų ministru Povilu Gyliu buvo aptarta Kinijos ir Lietuvos pozicija dėl bendradarbiavimo nelegalios migracijos ir narkotikų tranzito per Baltijos valstybes srityje.

Lietuva pritaria Tibeto okupavimui

Kalbėta apie Kinijos teritorinį vientisumą Taivano ir Tibeto atžvilgiu. P. Gylys išreiškė oficialios šalies vadovų poziciją, pritaranti teritoriniam Kinijos vientisumui.

Pokalbio dalyviai diskutavo apie Kinijos poziciją Baltijos valstybių atžvilgiu - svečias pabrėžė, kad Baltijos valstybės yra Europos dalis, ir pareiškė viltį, kad bendradarbiavimas su jomis stiprės.

Qian Qichen pritarė Povilo Gylio pasiūlymui pasirašyti dvigubą apmokėtinimo išvengimo sutartį, šalia kitos - investicijų apsaugos sutarties. Susitikime taip pat buvo kalbėta apie vizų ir pastato Kinijos ambasada Vilniuje skyrimo problemas.

Ministras pirmininkas ir užsienio reikalų ministras susitikimu metu buvo oficialiai pakviesti aplankyti Kiniją.

Brazauskas giria Kiniją, kad laikosi visų valstybių lygiateisiškumo

Po to aukštą Kinijos svečią priėmė prezidentas Algirdas Brazauskas. Qian Qichen perdavė A. Brazauskui Kinijos Liaudies Respublikos pirmininko Jiang Zemin sveikinimus. Ministras pabrėžė, jog pernai lapkričio mėnesį įvykęs A. Brazausko vizitas į Kiniją bei jo metu pasirašyta politinė sutartis sudarė geras prielaidas šalių bendradarbiavimui, ypač ekonomikos srityje. Jis sakė, jog ir šis vizitas padės tęsti pradėtą darbą.

Svečias sakė, jog Kinijoje atidžiai sekama Lietuvoje vykstanti ekonominė reforma, daugelio jo šalies ekspertų nuomone, pastebimas ryškus ekonomikos stabilizavimas.

Prezidentas pabrėžė, kad Lietuvoje labai vertinama tai, jog Kinija - didžioji valstybė ir Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos narė - savo politikoje laikosi visų pasaulio valstybių lygiateisiškumo principo.

A. Brazauskas taip pat pritarė tolesniam Lietuvos ir Kinijos santykių plėtojimui, ypač ekonomikoje. Prezidentas pranešė, jog numatoma Pekine įsteigti Lietuvos Respublikos ambasada. Pokalbyje aptarti šalių santykiai su Rusija. A. Brazauskas pasakė, kad Lietuva siekia jų sąsąjūgiavimo lygiateisiškumo

JAV katalikų Vyskupų konferencija trečiądienį spaudos konferencijoje išdėstė planus kaip per katalikiškas ligonines bei kitas įstaigas ves informacinę kampaniją, kad JAV Kongresas nepriimtų jokio visuotinės sveikatos draudimo plano, kuriame valdžios lėšomis bus finansuojami abortai. Nors JAV vyskupai yra stipriai pasisakę už visuotinio sveikatos draudimo svarbą, jie sako, kad lygiai taip pat svarbu yra apsaugoti negimusį žmogų gyvybę. Spaudos konferencijoje kalbėjo (iš k.) Baltimorės vysk. John Ricard, vysk. James McHugh iš Camden, NJ, ir ses. Carol Keehan iš Vasingtono. Netrukus po to atskirą spaudos konferenciją surengė grupė JAV Kongreso narių, kurie sakė nebalsuosiu už jokių sveikatos draudimo planą, kuriame nebus finansuojami ir abortai.

Pagerbė Armijos Krajos aukas

Vilnius, birželio 25 d. (LA) Dubingiuose birželio 25 d., Molėtų rajone, buvo pagerbti prieš 50 metų Lenkijos Armijos Krajos nužudyti lietuviai. Šv. Jurgio bažnyčioje už juos buvo aukojamos šv. Mišios, o po jų kankiniai buvo prisiminti ir pagerbti kapinėse ir Aukų ažuolyne.

Kaip rašo „Lietuvos aide“ Stanislovas Buchaveckas, Armija Krajoja (AK) Lenkijoje didvyriškai kovojo su okupantais naciiais ir už tai pelnė legendinę šlovę, tačiau Rytų Lietuvoje (1920-1939 m. lenkų okupuotoje ir vadintoje Vilniaus kraštu) atliko visai kitoki vaidmenį.

Rytų Lietuvoje AK būriai 1943-1944 m. kovojo ne tik su vokiečiais sovietiniais partizanais, bet ir turėjo abipusiškai naudingų įvairaus lygio kontaktų su nacių pareigūnais, iš jų gavo nemažai ginklų.

AK toliau vykdė prieškarinę polonizaciją, bet jau remdamasi ginklo jėga, siekdama paruošti dirvą Vilniaus krašto prijungimui prie Lenkijos, kėsinosi į Lietuvos teritorijos vieni-

sumą. Buvo terorizuojami ir žudomi ne tik lietuvių savivaldos pareigūnai, policininkai, bet ir niekuo nekalti civiliai gyventojai, daugiausia lietuviai, paralyžuojama mokyklų veikla. Antilietuviškas teroras, kurį vykdė net kai kurie stambūs AK partizanų daliniai, ypač sustiprėjo 1944 m. AK visiškai įsiviešpatavo Rytų Lietuvos valdžioje 1944 m. gegužės viduryje, naciams likvidavus nepaklusniąją gen. P. Plechavičiaus Vietinę rinktinę.

Dubingiai tapo AK antilietuviško teroro simboliu nacių okupacijos metais. Beatodairiškas AK partizanų kerštas prasidėjo po 1944 m. birželio 20 d., kai Glitiškių dvare lietuvių savisaugos dalinys nužudė 39 lenkų tautybės gyventojus, būta tarp jų ir vaikų. Paberžėje įsikūrusi lietuvių savisaugos kuopa (jos vadą leitenantą Polekuską vokiečių SS teismas vėliau nuteisė mirti) šį vienišą ir vien tik kuopos vado sankcionuotą lietuvių masinio antilenkiško teroro veiksmą įvykdė, keršydamas už tai, kad lenkų partizanai žvėriškai nu-

pagrindais. Tam, pasak prezidento, yra visos galimybės.

Visur Kinijos ministrą pasitiko piketuotojai

Visur, kur tik atvykdavo Kinijos svečias - prie Seimo, Vyriausybės Svečių namų, Latvių gatvėje - jį pasitikdavo piketuotojų būrelis - Tibeto remimo grupės ir visuomeninės organizacijos „Amnesty International“ atstovai. Jie laikė plakatus, reikalaujančius išlaisvinti Tibetą iš Kinijos valdžios ir laikyti žmogaus teisių šioje šalyje.

Dar prieš Qian Qichen vizitą 35 Seimo narių Tibeto remimo grupė išplatino pareiškimą, kuriuo paragino prezidentą ir premjerą priminti Kinijos svečią Jungtinių Tautų rezoliucijų reikalavimus Tibeto klausimu - sustabdyti čia vykdomą genocidą, žmogaus teisių pažeidimus, ginti tibetiečių teises ir laisves. Seimo narių grupė siūlė santykius su Kinija „plėtoti Tibeto nepriklausomybės remimo dvasia“.

Svečių namuose vykusioje spaudos konferencijoje paklaus-

žudė sužeistus jos bendražygius. Visus kitus teroro veiksmus prieš lenkus vykdė ir organizavo naciai.

Lietuvių žudymo akcijose labiausiai pasižymėjo AK 5-oji brigada, vadovaujama vado Šendzelio (slapyvardis „Lupaška“), ankstyvą 1944 m. birželio 23 d. rytmetį Dubingiu, Giedraičių, Inturkės apylinkėse (Molėtų r.) išžudėję 87 gyventojus lietuvių ir 4 policininkus. Buvo išžudytos ištisos šeimos. Nužudyta mažamečių vaikų, moterų, senelių. Daug lietuvių tapo AK aukomis ir kitose apskrityse bei valsčiuose.

Latvijos premjeras atsistatydino

Ryga, Latvija, liepos 13 d. - Latvijos ministras pirmininkas Valdis Birkavs trečiądienį atsistatydino, krašte iškilus politinei krizei. Ūkininkai protestuoja prieš pigius importuojamus žemės ūkio gaminius dėl kurių taip nukrito šių gaminių kaina, kad ūkininkai iš pajamų, parduodami savo gaminius, nebepajėgia pragyventi. Valstybinėje televizijoje pranešdamos apie savo ir visos vyriausybės atsistatydinimą, Birkavs pasakė: „Nebegaliu toliau nešti atsakomybę už šią vyriausybę“.

Laisvės Radijas kelsis į Prahą

Miunchenas, liepos 5 d. - Prezidentas Bill Clinton patvirtino JAV įstaigos Laisvės Europos/Laisvės Radijo persikėlimą iš Miuncheno į Prahą. Kaip rašoma Baltųjų rūmų pareiškime, prezidentas priėmė Čekijos valdžios pasiūlymą šiai įstaigai parduoti buvusius Čekoslovakijos parlamento rūmus.

Prezidento Clinton sprendimą turi patvirtinti JAV Kongresas ir Kongreso nariai dabar konsultuojasi, kaip turėtų balsuoti. Prezidentas sprendimą priėmė svarbiausiai dėl to, kad tai padės jam sumažinti šios įstaigos išlaidas. Daugelis jos darbuotojų tačiau argumentuoja, kad jos perkėlimas į Prahą neigiamai atsilieps į šios įstaigos patarnavimus, nes daugelis vakarietių jos tarnautojų dėl šeimos ar ekonominių priežasčių nesikels į Prahą ir tad tie etatai atiteks rytietiškos pasaulėžiūros žmonėms.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Naujasis Baltarusijos prezidentas išvargs dabartinę valdžią

Maskva, liepos 11 d. (NYT) - Praėjusį sekmadienį Baltarusijos balsuotojai naujuoju prezidentu išsirinko Aleksandr Lukašenką, kuris žadėjo „per vieną dieną“ išvargti visus, dabartinėje valdžioje esančius žmones.

Aleksandr Lukašenko, 39 metų, neturi jokio ypatingo patirtimo nei vidaus politikos, nei tarptautinių santykių srityje, bet laimėjo triuškinantį pergalę, surinkdamas daugiau, kaip 80% balsų.

Jo priešininkas, ministras pirmininkas Viaceslav Kebič surinko tik 14% balsų liepos 10 d. pirmą kartą vykusioje prezidento rinkimuose. Rinkimuose dalyvavo truputį virš 70% visų balsuoti teisę turinčių 7.4 milijono gyventojų.

Žmonės parodė napatitenkinimą valdžia

„Lukašenko pergalė rodo masinio pasipriešinimo galią“, Minske pareiškė buvęs parlamento pirmininkas Stanislav Šuškevič. „Žmonės jau įgribo vyriausybės politika, ir jie pasirinko radikaliausią tos politikos naikintoją“.

Aleksandr Lukašenko, buvęs Komunistų partijos narys ir kolkūko direktorius, pagarsėjo pernai, vadovaudamas Baltarusijos parlamento komisijai valdininkų korupcijai tirti. Jis jos rado tiek daug ir taip stipriai apie tai kalbėjo, kad nutarė kandidatuoti prezidento rinkimuose, paskelbęs, jog jei bus išrinktas, iš pareigų atleis beveik visą vyriausybę.

Pasirodo, jog to vienintelio pažado užteko, kad būtų išrinktas, nors jis taip pat daug kalbėjo apie norą išvystyti daug gaudesnius politinius ir ekonominius ryšius su Rusija. Paskelbusi nepriklausomybę 1991 m., nuo to laiko ji pergyveno didelį ekonominį nuosmūkį. Manoma, kad jei daugumai gyventojų būtų duodama pasiskirti, jie pasirinktų prisijungti prie Rusijos.

Prieš rinkimus Rusijos parlamento aukštesniųjų rūmų pirmininkas Vladimir Šumeiko pranešė: „Žmonės balsuos už tą kandidatą, kuris turi teisingą nusistatymą Rusijos atžvilgiu“. Bet tuo metu dauguma Maskvos politikų rėmė Baltarusijos ministrą pirmininką Viaceslav Kebič.

Baltarusijos ekonominė būklė sunkesnė už Rusijos

Baltarusijos ekonominė būklė yra daug blogesnė, negu Rusijos. Metinė infliacija viršija 500%, o pramonės ir prekybos įmonės greitai nyksta, negalėdamos užsimokėti už kurą ir elektrą. Reformos, net paprasčiausias, kurios jau prieš kelis metus padarytos Rusijoje, dar nepradėjo veikti. Vidutinė mėnesinė alga yra 25 doleriai, ir dauguma piliečių gyvena žemiau skurdo ribos.

A. Lukašenko kampanijos taktika, darant daug neapibrėžtų pažadų, daug kam priminė spalvingesnį Rusijos ultranacionalistą Vladimir Žirinovskį. Ir savo kalbose Lukašenko nedavė prasmingų atsakymų į stambiausius kraštų kamuojančius klausimus. „Dabartinė privatizavimo schema bus sustab-

dyta pora dienų po to, kai pradėsiu eiti prezidento pareigas“, jis sakė. „Mes paprasčiausiai viską atsiimsime ir visus įdarbinsime“, žadėjo Lukašenko kampanijos metu.

Valdžia bandė jį diskredituoti

Jo kampanija prasidėjo audringai, ir konfrontacijos kilo iki pat rinkimų. Televizijoje jis buvo puolamas politiškai ir net, anot jo, buvo pasikėsinta į jo gyvybę. Valstybinė televizija bandė jį diskredituoti, pranešdama, kad savo kampanijos išlaidas apmokėjo užsienietiška valiuta ir transliuodami jo pasikalbėjimą su moterimi, kuri kaltino jį prieš dvejus metus apsvogusį. Balsuotojai tų kaltinimų nepaisė.

Lukašenko jais net pasinaudojo, save pristatydamas kaip didžiųjų puolamą dorą pilietį, kurį valstybė bando visomis priemonėmis nutildyti. Jis balsuotojams sakė, kad daugumas jų valdininkų tėra tik seni komunistų aparatai, perėmę naujas pareigas. Ir jis balsuotojų pakartotinai klausė, ar jiems būtų galima dar blogiau gyventi, negu dabar.

Tačiau nepaisant jo stipraus užnugario krašto gyventojų tarpe, atrodo, kad nestabilumas Baltarusijoje augs. Liepos 10 d. atsisakė dalyvauti visuose vyriausybės, ir neaišku, kas padės naujam prezidentui valdyti kraštą. Pagal įstatymą parlamentas turi teisę balsuoti už prezidento pasiūlytus kandidatus ir ministro pirmininko postą bei kitų ministerijų vadovus.

Aleksandr Lukašenko greičiausiai bus prisaikdintas savaitės laikotarpyje. „Padarėme klaidų“, pasakė Kebič Rusijos žinių agentūrai Interfax. „Apie jas bus kalbama objektyviai ir kitaip. Laikas parodys, ar buvome teisūs, ar klydome“, kalbėjo Kebič.

Rusija riša prekybinį režimą su kariniu tranzitu

Vilnius, liepos 10 d. (RFE/RL) - Rusija surišo palankiausio prekybinio režimo vykdymą su Lietuvos nuolaidiniais derybose dėl Rusijos karinio tranzito per Lietuvos teritoriją. Netrukus, šiuo metu Karaliaučiaus srityje esančių 120,000 Rusijos kareivių padidės iki 300,000. Kaliningrado sritis yra tapusi „tankiausiai militarizuota zona visoje Rytų Europoje“, pasakė vienas Lietuvos diplomatas. Jo nuomone, Rusija kelia problemas ryšium su kariniu tranzitu norėdama trukdyti Lietuvos jungimąsi į Europos Sąjungą ir ilgainiui NATO gynybos organizaciją.

KALENDORIUS

Liepos 15 d.: Šv. Bonaventūros, vyskupas, Bažnyčios mokytojas (1221-1274 m.); Donaldas, Žvingilė, Gerimantas, Girkantas. Žalgirio mūšis 1410 m., tautosakos rinkėjas Jonas Balys gimė 1909 metais.

Liepos 16 d.: Švč. M. Marija Škaplierinė; Leonora, Vitalijus, Dundutis.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys (kairėje) birželio 30 d. Baltarusijos pasienyje pasitiko į Lietuvą su oficialiu vizitu atvykstantį Kinijos užsienio reikalų ministrą Qian Qichen su žmona.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

DAUGIAU APIE 44-SIAS ŠALFAS
ŽAIDYNES DETROITE

Tinklinis

Tinklinio varžybose dalyvavo 4 komandos: Čikagos „Neris“, New Yorko „LAK“, Clevelando „Žaibas“ ir Detroito „Kovas“. Varžybos prarastos (Round Robin), kiekvienas su kiekvienu sistema.

Pirmose rungtynėse „Neris“ nugalėjo „LAK“ 15-8, 15-8. Sekančiose „Žaibas“ nesunkiai įveikė „Kovą“ 15-9, 15-5. Vėliau „Neris“ po apylygio pirmojo seto ir gana sėkmingo antrojo, 15-13, 15-6 įveikė „Žaibą“. Tolimesnėje varžybų eigoje „Kovas“ laimėjo 15-7, 15-10 prieš „LAK“, „Neris“ prieš „Kovą“ 15-6, 15-11 ir „Žaibas“ 15-10, 15-10 prieš „LAK“.

Pusiaus baigmės varžybose susitiko tris laimėjimus pasiekusi „Neris“ komanda su „LAK“, turinčia tris pralaimėjimus. Ir šios rungtynės baigėsi „Neris“ naudai 15-6, 15-9. Antroje „Žaibo“ - „Neris“ („Žaibui“ baigmę pasiekus su dviem ir „Neriai“ su vienu laimėjimu) rungtynėse „Žaibas“ išsikovoję pergalę prieš „Kovą“ 15-11, 15-10 ir pateko į baigmę su „Nerim“, kuri pirmenybėse iki šiol neturėjo nė vieno pralaimėjimo. Pagaliau ir šios rungtynės baigėsi jų naudai 15-5, 15-7. Jiems ir atiteko 1994-ųjų ŠALFAS-gos meistrinio vardas.

Kėgliavimas

Kėgliavimo (Bowling) varžybose dalyvavo 8 sportininkai: šeši iš Hamiltono ir du iš Detroito. Varžybas pravedė detroitietis Algis Čekasas. „High Game“ varžybose vietomis dalinosi: R. Čekasas 176 – pirmoji, V. Butvila 172 – antroji (abu detroitiečiai) ir R. Sakalas (Hamiltonas) 166 – trečioji. „Series High“ varžybose: R. Sakalas 484 – 1 vieta, R. Čekasas 484 – 2 v. ir V. Butvila 474 – 3 v. Kiti varžybų dalyviai hamiltoniečiai: E. Bartninkas, P. Stanaitis, I. Stewart, V. Skebūnas ir J. Bannerman.

Sig. K.

BALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ
LENGVOSIOS ATLETIKOS
PIRMENYBĖS

1994 m. Š. Amerikos Baltiečių ir Lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės š.m. rugsėjo 10-11 d. vyks Aldershot High School, 50 Fairwood Place, West, Burlington, Ont. Pirmenybes vykdos ŠALFAS S-gos Lengvosios atletikos komitetas, talkinant Toronto „Aušros“, „Vyčio“ ir Hamiltono „Kovo“ klubams. Lietuvių pirmenybės išvedamos iš baltiečių.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų, moterų, jaunių A (17-19 m.), jaunių ir mergaičių B (15-16 m.), C (13-14 m.), D (11-12 m.), E (9-10 m.), F (jaunesni 9 m.), vyrų ir moterų „Sub-masters“ (35-39 m.) ir visų klasių „Masters“ – (40-44 m.), (45-49 m.) ir t.t. kas 5 metai.

Prieauglio klasifikacija – pagal dalyvio amžių 1994 m. gruodžio 31 d. Sub-masters ir Masters – pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Dalyvių skaičius neapribotas visose klasėse.

Varžybų pradžia šeštadienį, rugsėjo 10 d., 1:30 v. p. p. Registracija – nuo 12 val. Sekmadienį varžybų tąsa nuo 10

val. ryto.

Dalyvių registracija – iki rugsėjo 7 d. imtinai, šiuo adresu: Mrs. Irena Wilkinson, 2783 Kinnerton Credsc., Mississauga, Ont. L5K 2B3. Telef. (905)-822-0302.

Papildomi kontaktai: Algis Malinauskas, varžybų vadovas (905)-844-7694; Algirdas Bielskus (216)-486-0889.

Smulkios informacijos pranešamos visiems sporto klubams. Klubams nepriklauso, dėl informacijų gali kreiptis į Ireną Wilkinson, Algį Malinauską, Algirdą Bielskų ar į bet kurį lietuvių sporto klubą.

Šių metų varžybos bus pravedamos platesne apimtimi. Atgaivinant ankstyvesnes tradicijas, šiais metais svečių teisėmis yra pakviesti dalyvauti ir vietiniai suomių, ukrainiečių ir lenkų lengvaatlečiai.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių lengvaatlečiams. Klubai ir pavieniai lengvaatlečiai kviečiami šiose varžybose dalyvauti.

ŠALFAS Centro valdyba

A. KLEINAIČIO VAIDMUO
PASAULIO FUTBOLO
PIRMENYBĖSE

Alfredas Kleinaitis

Stebėjusieji Pasaulio futbolo pirmenybes JAV, gerai supranta, kokia didelė atsakomybė tenka rungtynių teisėjams šiose taip svarbiose varžybose (ir ne vien tik šiose, bet ir ne taip išgarsintose). Matome, kad nuo net ir vieno netikslaus teisėjo sušvilpimo (arba – nesušvilpimo), gali priklausyti vienokia ar kitokia rungtynių baigtis.

Turbūt, daugelis skaitytojų yra girdę apie čekagietį lietuvį Alfredą Kleinaitį, kuris iki 1991 m. vienintelis iš lietuvių tarpo turėjo aukščiausią teisėjo kategoriją (FIFA tarptautinio teisėjo teises), sulaukęs 50 metų amžiaus, pagal nustatytas taisykles, jis iš teisėjavimo turėjo pasitraukti, tačiau perėjo gal net į atsakingesnę darbą – jis buvo paskirtas JAV Futbolo Federacijos teisėjų lavinimo direktoriumi (United States Soccer Federation Director of Referee Instruction). Jis su savo pagalbininkais – instruktoriais (jų yra arti 100) turi prižiūrėti maždaug 65,000 JAV teisėjų: juos lavinti – rengti įvairius kursus, seminarus, vienu žodžiu

BALTIEČIŲ LAUKO
TENISO PIRMENYBĖS

1994 m. Š. Amerikos Baltiečių lauko teniso pirmenybės numatomos 1994 m. rugsėjo 3-4 d., Columbus, Ohio. Jos bus vykdomos JAV latvių pirmenybių rėmuose. Vykdo – JAV latvių lauko teniso sekcija.

Programoje – vienetų varžybos šiose klasėse: vyrų 19-44 m., vyrų veteranų 45-54 m., vyrų veteranų 55 m. ir vyresnių, jaunių 18 m. ir jaunesnių, moterų (neriboto amžiaus). Dvejetai – vyrų, moterų ir mišrus (neriboto amžiaus).

Varžybos vykdomos privačiame teniso klube, uždaroje patalpose.

Smulkios informacijos bus paskelbtos artimiausioje ateityje. Kreiptis į:

Edgars Bedritis, 5680 Forest Grove Ave., Westerville, OH 43081. Tel. 614-523-0009.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų žaidėjams.

ŠALFAS centro valdyba

APYGARDINĖS
LENGV. ATLETIKOS
VARŽYBOS

1994 m. Vid. Vakarų Sporto apygardos lengvosios atletikos pirmenybės planuojamos prarasti š.m. rugpjūčio 27 d., šeštadienį, Clevelande, Ohio. Jos vyks Cleveland LSK „Žaibo“ kvietiniui varžybų rėmuose.

Varžybos bus vykdomos vyrų, moterų ir visose prieauglio ir veteranų klasėse. Jose kviečiami dalyvauti ne tik Vid. Vakarų apygardos, bet ir kitų vietovių lietuviai lengvatlečiai.

Smulkesnės informacijos bus praneštos.

Kreiptis: Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. 216-486-0889. Clevelando LSK. „Žaibas“

KREPŠININKŲ
ANKETA

Prieš keletą savaičių „Draugo“ ir „Tėviškės žiburių“ sporto skyriuose buvo išspausdinta anketa krepšininkams. Ją užpildė ir pasiuntę duotu adresu, pateks į krepšinio istoriją.

Išėjimo santykiuose su Lietuva nuomonių skirtumų ir nesklaidumų pilna. Netruksta jų ir sporte. Prieš keletą metų ruošiamoje išleisti „Lietuvos sporto istorijoje“ išėjimo sportui skirtas skyrius išėjimo sporto darbuotojų buvo atmetas ir iki šiol dar nėra perredaguotas. Tos „Sporto istorijos“ redaktoriaus yra prof. Šadžius, vienas iš „Lietuvos kančių istorijos“ redaktorių...

Toliau sekė rinkimai 20 geriausių Lietuvos krepšininkų, kurių tarpe nebuvo nei vieno iš išėjimo. Toliau – du didžiuliai tomiai „Krepšinio“ – daugiau negu 800 puslapių, redaguoto prof. S. Stonkaus, kuriame vos tik du puslapiai skirti išėjimo krepšiniui?? Ir pagaliau „Lietuvos aide“ straipsnis, kuriame suniekinamos (kaip nereikalingos) dr. Jono Domanskio pastangos padėti Lietuvos Olimpiniam komitetui. Kaip žinoma, Albertville, Barcelonos ir Lillehammer olimpiadose dr. J. Domanskis, be jokio asmeninio išskaičiavimo, stipriai padėjo Lietuvos Olimpiniam komitetui finansiniai, uniformomis ir kitais būdais, jau nekalbant, kiek davė Lietuvos medicinai savo atliktomis operacijomis, instrumentais ir kitais būdais.

Neteko pastebėti, kad į išėjimo pareikštą nepasitenkinimą čia aukščiausiai minimuose atvejuose būtų buvęs atkreiptas dėmesys.

O gal, kad šią anketa ŠALFAS S-gos Centro valdyba gavo tik po metų ir yra tas gestas išėjimui?...

Kaip ten bebūtų, ši anketa prašosi keletos komentarų: Pirmą – septyni anketos klausimai ir atsakymai į juos „Krepšinio istorijai“ neduoda paprasčiausių statistinių žinių: kokioje komandoje ar rinktinėje yra žaidęs, kokiose svarbesnėse ar tarptautinėse varžybose yra dalyvavęs, ką pasiekęs ir pan.

Kokio lygio krepšininkas gali jaustis vertas patekti į tokia istoriją. Sakykim, kad dauguma, kurie tik mėtė kamuolį į krepšį, atsakyti, nemanyčiau, kad tokia istorija būtų ko verta.

Trečia – tikslesnei ir geresnei istorijai, vis dėlto, reikėtų dau-

spaudoje, kur jis labai gerai vertinamas.

Nepaisant įvairių išpareigojimų futbolo sferose, A. Kleinaitis bendrauja ir su Lietuvos futbolo vadovybe bei „Lituanicos“ futbolo klubu. Jis nemažai padėjo ir Pasaulio futbolo pirmenybės atvykusiai Lietuvos delegacijai, o draugiškose rungtynėse su svečiais iš Lietuvos, A. Kleinaitis žaidė už „Lituanicos“ senjorų vienuolikę.

Ed. Šulaitis

Šiaurės Amerikos lietuvių 44-ųjų metinių sporto pirmenybių lauko teniso pirmenybės. Jonas Čikotas ir II vieta laimėjęs Tauras Barauskas.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipinius taiso savo nuostata. Nesunaudotų straipinių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

giau gairių, pvz.: anketa kviečiami atsakyti krepšininkai, žaidę tik už tam tikras Lietuvos ir išėjimo komandas (pvz. Kauno „Žalgiris“ ar Kemptono „Šarūnas“), ar už Lietuvos, išėjimo, ar kurios kitos valstybės rinktines.

Ir pagaliau – ši anketa išspausdinta vos dvejose laikraščiuose, pasiekę tik mažą dalį krepšininkų, o dar mažesnė dalis į jas atsilieps. Vienintelis būdas pasiekti geresnius ir žinomas krepšininkus yra juos asmeniškai kontaktuoti! O kas pasieks tuos, kurie nežinia kur gyvena ar yra jau mirę, kaip Kriaučiūnas, Ruzgys, Baltru-

nas, Leščinskis ir dar keletas kitų?

Kaip žinia, į pasaulio krepšinio pirmenybes Kanadoje atvyksta pats tos anketos autorius, Lietuvos krepšinio federacijos prezidentas prof. S. Stonkus, o į Lietuvą netrukus vyks būsęs ŠALFAS S-gos vadovų. Tikėkimės, kad daug kas bus išaiškinta.

V.G.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, Ill. 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS

CHIRURGIA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kaiba lietuviškai)

Tikrina akis, pritaiko akinius

2618 W. 71st St.

Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, Ill. Kelt. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS

CHIRURGIA IR GYDYMAS

6132 S. Kedzie

Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.

Šešt. pagal susitarimą

Vizitai apmokami medicarę

Kabineto tel. (312) 776-2880

Namų 708-448-5545

Priklauso Holy Cross ir

Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas

Kalbama lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIA

AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center-

Naperville Campus

1020 E. Ogden Ave., Suite 310,

Naperville IL 60563

Tel. 708-527-0090

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166

Namų (708) 381-3772

DR. PETRAS ŽLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6745 West 63rd Street

Val.: pirm, antr., ketv. ir penkt. 3-6;

Šeštadieniais pagal susitarimą

AR NUTILS „AMERIKOS BALSAS“?

EDMUNDAS SAKALAUSKAS

Daugiau kaip 50 metų Lietuvos gyventojai kasdien girdi žodžius „Kalba Amerikos balsas...“, kuriais pradėdamos JAV valstybinio radijo „Voice of America“ transliacijos lietuvių kalba iš Vašingtono. Šiandien šios laidos skamba kas rytą 8 val. Lietuvos laiku per populiariausią privačią radijo stotį „M-1“, o kas vakarą 10:30 val. per valstybinį Lietuvos radiją. Vakaro laida taip pat transliuojama traukiamomis bangomis.

Amerikos balsas lietuviškai pradėjo transliuoti 1951 m. Vasario 16 d. po didelių išeivijos lietuvių — ypač Amerikos Lietuvių tarybos — pastangų. Nepaisant sovietų valdžios trukdymų, šios laidos tapo vienu pagrindinių informacijos šaltinių sunkiais okupacijos dešimtmečiais, teikdamas žinias apie Lietuvą, išeiviją ir likusį pasaulį, už geležinės uždangos esančiai, pavergtai tautai. „Amerikos balso“ laidose atspindėjo ne vien JAV valdžios laikysena Lietuvos valstybingumo atžvilgiu, bet taip pat nepriklausomos Lietuvos diplomatinį atstovų nusišalimas ir išeivijoje puoselėti laisvės ir nepriklausomybės atstatymo lūkesčiai. Kai Lietuvoje prasidėjo atgimimo laikotarpis ir 1988 m. Vilniuje susikūrė Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis, „Amerikos balso“ lietuvių redakcija ne tik palaikė ryšį su jo vadovybe, bet beveik kasdien pranešė Lietuvos gyventojams apie Sąjūdžio planus ir žygius, kas tuo metu buvo draudžiama daryti Lietuvos spaudai, radijui bei televizijai. Šiose laidose Lietuvos gyventojai išgirdo ir apie išeivijos lietuvių pastangas padėti Lietuvai lemtingu metu.

Kai nepriklausomybė buvo atstatyta 1990 m. kovo 11 d. Aktu ir pripažinta 1991 m. rudenį, „Amerikos balso“ laidos pradėtos transliuoti per Lietuvos radiją. Sustiprintos pasaulio, ypač Europos, naujienų apžvalgos, straipsniai apie svarbiausius „karštus taškus“, apie Rusijos vidaus ir užsienio politiką. Pradėta duoti bendradarbių pranešimai apie svarbiausius įvykius Lietuvoje ir tų įvykių aptarimas, į talką kviečiantis JAV gyvenančius lietuvių istorikus, politinių mokslų specialistus, LB atstovus, kitus politikus bei visuomenininkus, išeivijos

spaudos redaktorius. Transliuojamos išeivijos spaudos apžvalgos, suteikiant klausytojui progą išgirsti užsienių lietuvių nuomones apie įvykius Lietuvoje. Rūpinamasi informuoti apie įvairias išeivijos ir JAV talkos Lietuvai programas, JAV mainų programas mokslų, politikos, teisės, pedagogikos, kultūros srityje.

Visa ši veikla yra susilaukusi teigiamos klausytojų įvertinimo Lietuvoje. Š.m. birželio mėnesį Vilniuje veikianti sociologinių apklausų bendrovė „Baltic Surveys“ („Baltijos tyrimai“, kurie dirba kartu su prestižine, Londone susikūrusia, firma „Gallup“) surinko paskiausias duomenis apie „Amerikos balso“ laidų klausytojus. Paaikškėjo, kad 14,5 procentų visų Lietuvos gyventojų reguliariai klausosi „Amerikos balso“ laidų lietuvių kalba. O tarp lietuvių Lietuvoje jų reguliariai klausosi 16,8 procentų. Paskaičiavus ir proginius klausytojus, šių laidų klausosi net 29 nuosimčiai Lietuvos lietuvių. „Amerikos balso“ klausosi daugiau žmonių, negu bet kurios kitos užsienio radijo stoties. Ir tai tokiu metu, kada tenka konkuruoti su vis margesne televizija ir spauda.

Tai yra ir todėl, kad Lietuvos masinės informacijos priemonės dar yra kūrimosi stadijoje: tikslus ir operatyvus informacijos pateikimas yra siektinas, tačiau iki šiol nepasiekta tiks-

las. Trūksta ir profesionalumo tarp Lietuvoje dirbančių žurnalistų, ir pinigų, kurių reikia, norint pirkti informaciją iš užsienio per naujienų agentūras bei kitus informacijos šaltinius. O privačios radijo stotys dar nėra pajėgios samdyti gausius žurnalistų būrius informacijai rinkti, ruošti ir pateikti klausytojui.

Tokioje padėtyje yra ne vien Lietuva. Senas posakis — „kas turi informaciją, turi ir galią“ — ypač tinka atsikuriančioms visoms Rytų ir Vakarų Europos valstybėms. Politologai aiškina, kad iš dalies Sovietų sąjunga subyrėjo todėl, kad negalėjo atsilaikyti prieš didėjančią informacijos iš Vakarų srautą, kuris skverbėsi ir uždaras visuomenes pro plyšius uždangoje, pastatytoje, siekiant sulaukyti betarpišką žmonių bendravimą. Tad ironiška, kad šiandien, šioms valstybėms stengiantis atsistatyti, atkurti valstybės struktūras, pertvarkyti ekonomiką, integruotis į likusį pasaulį, viena didelė kliūtis yra informacijos stoka. Stengiantis pralaužti dešimtmečiais trukusią izoliaciją, viena pagrindinių priemonių — informacija — šiandien sunkiai prieinama tiek Lietuvai, tiek kitoms Rytų ir Vidurio Europos valstybėms. Informacijos amžius reikalauja igūdžių, kurie neateina, vien keičiant santvarkas, ruošiant revoliucijas. Informaciją reikia sugebėti gauti ir neišvengiamai už ją reikia sumokėti. Todėl svarbu šiandien išlaikyti tokias pačios vadovybės atstovų grupes suvaidinimą, kuris prasidėjo Kevelaer mieste balandžio 28 dieną, kardinolas akcentavo, jog be Viešpaties Motinos neįmanoma gyventi „pilnutinio krikščioniško gyvenimo“. Ji galinti tikintuosius „pamokyti elgesio su Dievu ir nuvesti mus pas Tėvą“.

Kitame pranešime Meisneris pabrėžė Marijos garbinimo reikšmę „krikščioniškomis Rytų tautomis“. Ne teologinės tezės, imunizavusios Rytų Europos žmones nuo komunizmo, bet „spindintis tikėjimo vaizdas“, matomas gausiose Marijos šventovėse ir šventose vietose. „Krikščioniškuose Rytuose“ Marija niekada nebuvo „nustumta į periferiją“, kaip kai kuriose Vakarų Europos šalyse. Kardinolo žodžiais, komunistinės priespaudos laikotarpiu Marijos garbinimo vietovės buvusios tikromis krikščionių „prieglobsčio vietomis“.

Šiandien išgyvena suirutę. Prezidentui Clintonui atėjus į valdžią, pradedo vėjus mažinti kai kurias JAV biudžetinių įstaigų išlaidas. Kai kurie JAV politikai iš visų abejoja „Amerikos balso“, kaip institucijos, reikalingumo Rytų Europoje, kadangi „šaltasis karas“ jau laimėtas, atėjo metas nukreipti dėmesį kitur, sakykime, į Aziją, į Kiniją. O kadangi Rytų Europai ir Rusijai dar transliuoja ir Laisvoji Europa bei Laisvės radijas, esama spaudimo šias institucijas sudėti į krūvą, kad nebūtų darbo „dubliavimo“. Kai kur Rytų Europoje gal iš tikrųjų abu radijai dubliuojasi, tačiau Lietuvos atveju to nėra. Tą žino visi, kas klausosi Amerikos Balso ir Laisvosios Europos radijo laidų: Amerikos Balsas pateikia informaciją daugiau iš išorės, iš JAV ir likusio pasaulio, o Laisvoji Europa savo dėmesį kaupia ir Lietuvos vidaus reikalus.

Svarstant tolesnę „Amerikos balso“ kryptį, pavojuje šiandien atsidūrė šios radijo laidos lietuvių, latvių, estų, slovėnų, gruzinų, slovėnų, rumunų ir kitomis kalbomis. „Amerikos balso“ kursuoja dokumentas, kuriame pačios vadovybės atstovų siūloma, arba iš vis panaikinti šias redakcijas, arba jas smarkiai sumažinti, lietuvių atveju — iki trijų asmenų. Paskiausiomis dienomis kalbama apie galimybę palikti redakciją su penkiais etatiniais darbuotojais. Visi šie pasiūlymai reikštų, kad „Amerikos balso“ turėtų sumažinti savo laidų apimtį ir greičiausiai atsiskirti kasdieninių arba bent jau savaitgalio laidų. Visi šie pasiūlymai

mažintų prieinamumą Lietuvoje prie informacijos iš užsienio.

Jeigu toks sprendimas bus priimtas, Lietuva neteks svarbaus ryšio su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis ir likusiu pasauliu. Laidų lietuvių kalba netekimas reikš, kad teks pasikliauti kitais informacijos šaltiniais, kurie šiandien lengviausiai prieinami iš Rytų. Kažin ar tokia padėtis tarnautų Lietuvos interesams ir kažin, ar tai būtų suderinama su Jungtinių Amerikos Valstijų reikiama noru palaikyti tiesioginį ryšį su valstybe, kurios gyventojai nuo seno žvelgia į Ameriką kaip į laisvės žiburį. Toks sprendimas iš tiesų būtų didelė klaida Jungtinėms Amerikos Valstijoms ir didelė skriauda Lietuvos gyventojams. Ji būtų naudinga tiems, kas Lietuvą laiko Maskvos įtakos sferoje, tiems, kas su įtarumu žiūri į Vakarų apskritai. Lietuvos valstybės atkūrimas buvo ne pabaiga, o pradžia ilgo, sunkaus ir neretai skausmingo proceso, siekiant kurti atvirą visuomenę, įjungti ją į pasaulio bendruomenę. Šiandien metas atnaujinti Lietuvą prie Vakarų, o ne tolinti ją, sukuriant izoliaciją nuo informacijos, be kurios atsikurianti valstybė liks už Europos valstybių borto.

DĖL MARIJOS GARBINIMO SVARBOS

Kiolno arkivyskupo kardinolo Joachimo Meisnerio teigimu, Marijos garbinimas esąs ne „pamaldumo skonio“ dalykas, bet visos krikščionybės išgyvenimo klausimas. Pradėdamas metinį Tarptautinės mariologinės darbo grupės suvažiavimą, kuris prasidėjo Kevelaer mieste balandžio 28 dieną, kardinolas akcentavo, jog be Viešpaties Motinos neįmanoma gyventi „pilnutinio krikščioniško gyvenimo“. Ji galinti tikintuosius „pamokyti elgesio su Dievu ir nuvesti mus pas Tėvą“.

Kitame pranešime Meisneris pabrėžė Marijos garbinimo reikšmę „krikščioniškomis Rytų tautomis“. Ne teologinės tezės, imunizavusios Rytų Europos žmones nuo komunizmo, bet „spindintis tikėjimo vaizdas“, matomas gausiose Marijos šventovėse ir šventose vietose. „Krikščioniškuose Rytuose“ Marija niekada nebuvo „nustumta į periferiją“, kaip kai kuriose Vakarų Europos šalyse. Kardinolo žodžiais, komunistinės priespaudos laikotarpiu Marijos garbinimo vietovės buvusios tikromis krikščionių „prieglobsčio vietomis“.

Danutė Bindokienė

Neleiskime šiam Balsui nutilti

Šiame pačiame puslapyje spausdiname straipsnį, „Ar nutils „Amerikos Balsas“?“. Siūlome tą straipsnį labai atidžiai perskaityti. Tai nėra vien negatyvios mintys dar viena „dangus grūva, žemė linksta — bėkim“ tema. Vašingtono biurokratams, sėdintiems savo patogiose kėdėse, užsitvėrusiems siauros mąstysenos ratą, retkarčiais šauna į galvą „geniali“ mintis įrodyti juos išrinkusiems krašto gyventojams, kaip labai rūpinamasi valstybės biudžeto subalansavimu, bilijoninio deficito sumažinimu ir apskritai stengiamasi pasidaruoti mokesčių mokėtojų gerovei.

Visa bėda, kad dažniausiai tie biudžeto „apipjaustymai“ daromi kaip tik ten, kur labiausiai nereikėtų, o apie darbą, paslaugas, projektą, kurį ruošiamasi susiaurinti ar visai panaikinti, minėtieji biurokratai išmano tik tiek, kiek degloji apie debesis...

Naujausia tokia uolaus „taupumo“ auka gali tapti — ir tikrai taps, jeigu sėdėsime, rankas susidėję — „Amerikos balso“ lietuviškoji programa, nes Jungtinių Amerikos Valstijų politikai ir Clintono vyriausybės patarėjai įsitikinę, kad radijo laidų transliacijos ir jau laisvus Rytų ir Vidurio Europos kraštus yra visiškai nereikalingos. Šaltasis karas seniai „ištirpo“, Sovietų sąjungos nebeliko, komunizmo grėsmė — bent oficialiai — nebeegzistuoja, tai kam čia reikia remti radijo programas, kasdien tebesiunčiamas į Lietuvą, Latviją, Estiją, Slovakiją, Armėniją, Gruziją ir kitus kraštus, jau žengiančius demokratėjimo keliu.

Toks siauražiūriškumas užsienio politikos atžvilgiu Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybėje jau ne kartą pasireiškė nuo to laiko, kai Bill Clinton buvo išrinktas Amerikos prezidentu. Kartais regis, kad vyrauja visiškasis nesuvokimas, kas yra svarbu, o kas jau nustojo reikšmės. Rodos, nėra labai sunku suprasti, kad kaip tik dabar tos išsilaisvinusios Europos valstybės išgyvena kritiškiausią persilaužimo laikotarpį ir mokosi demokratiško valdymosi proceso iš Vakarų pasaulio. Radijo laida jų gimtąja kalba yra labai sėkminga mokytoja, ypač gyventojams, kurie beveik 50 metų slapčia, rizikuodami grietų

bausmių grasinimais iš komunistų saugumo organų, nepraleisdavo nei vienos „Amerikos balso“ programos.

Mes puikiai žinome, kad pasikeitimas iš komunistinės sistemos į demokratinę kasdienybę nėra kažkoks „magiškas momentas“. Užtruks nemaža laiko, reikės dar daugiau pastangų ir pagalbos iš šalies, kol buvusioje pavergtuose kraštuose gyvenimas tikrai pasuks vakarietiškos demokratijos vaga. Iš pastarųjų metų patirties taip pat žinome, kad Lietuvoje, nepaisant spausdintų žodžių antplūdžio gausioje periodikoje, tebe-reikia skaityti kiekvieną eilutę, ir tarp eilučių, kad būtų galima suvokti tikslas, nepadailintas, nepasleptas tuščiažodžiavimo pakulose informacijas. Ne kiekvienas skaitantis, dešimtmečiais penėtas Maskvos doktrina, sugeba ar nori tu informaciją paieškoti.

„Amerikos balsas“ yra inkaras audringoje pokomunistinėje jūroje. Juo lietuviai tėvyneje tiki ir pasitiki. Jei tas Balsas bus nutildytas ir nesuteiks atitinkamos atsvaros įvairiems spaudimams bei propagandinėms srovėms, Lietuvos gyventojai dar ilgai graibysis netikrų prieblandoje, o ta maišatis bus naudinga tik griauančioms jėgoms krašto viduje ar iš „artimojo užsienio“.

Daug kartų praeityje, kai atsirado rimtas reikalas, sujudo užsienio lietuvių, apipylė protesto laiškais ir telegramomis savo atstovus JAV Kongrese, siuntė prašymus net prezidentui ir visiems, ką tikėjo turint bent kiek įtakos valdžios viršūnėms. „Amerikos balso“ likimas šiandien yra tas rimtas reikalas ir todėl kviečiame kiekvieną susipratusį lietuvių į talką. Nepa-gailėkite kelių minučių laiko, susiraskite savo valstijos senatorių, savo apylinkės Kongreso narių pavardes, rašykite jiems laiškus, paaiškinkite „Amerikos balso“ transliacijų lietuvių kalba svarbą. Vašingtono biurokratai yra jautrūs balsuotojų nuomonei. Čia ir glūdi mūsų stiprybė. „Amerikos balso“ (Voice of America) likimas bus sprendžiamas ne po metų ar mėnesių, galbūt net ne po kelių savaičių, todėl reikia paskubėti.

NEBUVO LEMTA ŽŪTI

JUOZAS KULIUKAS

ATSIMINIMAI

2

Mes viską stebėjome nuo kareivinių stogo. Vėliau nulipome žemyn, prie artinio prie rusų. Iš tolo sklidai nepamenu kvasp. Tada dar nežinojome, kas taip smarkiai dvokia. Raudonarmiečiai sau ramiai kratė marškinus. Atrodė, kad mušė utėles. Kiti, kur sėdėjo, ten ir užmigo.

Mes gavom įsakymą per arti prie jų neiti. Gal antrą dieną mums buvo įsakyta apleisti Šnypiškes ir grįžti į Kosčiūškos kareivines, kur anksčiau buvome. Antroje gatvės pusėje buvo didelis lenkų kalėjimas. Anksčiau to kalėjimo rajone apmokydavo naujokus rikiuotės. Inžinerijos dalinys išmė iš langu grotas ir viską gerai suremontavo, tai ten apsistojo antras ir trečias batalionas.

Iš karto atrodė, kad viskas pasiliks taip, kaip anksčiau. Mažai kas pasikeis, bet greitai prasidėjo pasikeitimai. Pirmiausia pablogėjo drausmė. Karių tarpe buvo slapta agitujama, kad karininkai yra buožės, dvirinkai, nusistatę prieš liaudį ir išnaudoja kareivius. Ypač juos kankina bausmėmis „po šautuvu“. Ėjo gandai, kad nebeturime gerbti karininkų. Tai gerai supra-to ir patys karininkai. Dabar galėjai į miestą eiti laisvai. Po užsiėmimų nereikėjo prašyti nei kuopos viršilos, nei būrininko leidimo. Pasiėmė numerį nuo lentos, budėtojas įrašė į knygą, ir eini. Tada mes geriau susipažinom su Vilniaus miesto svarbesnėmis istorinėmis vietomis. Buvo nemažai karių, kurie be leidimo važiavo namo, bet vėliau už tai labai nukentėjo.

Paskutiniu laiku Krašto apsaugos ministerija buvo išleidusi naujokų šaukimo įstatymą. Kas buvo videntur, turėjo aprūpinti šeimą, ypač jei nebuvo tėvo, turėjo teisę gauti kas tris mėnesius vieną mėnesį namuose, kad galėtų aprūpinti savo šeimą ir jai padėti.

Namiškiai rasė prašymą Krašto apsaugos ministerijai, o Krašto apsaugos ministras tą prašymą persiuntė kariuomenės vadui. Kai prašymas pasiekė mano kuopos vadą, jis man davė keturias paras atostogų.

Liepos 27 d. gavau kuopos vado leidimą. Ketvirtą dieną po pietų sėdau į tramvajų ir vėl keliu minučių buvau geležinkelio stotyje. Kareiviams belietai buvo tik pusė kainos. Traukinys greit atėjo. Viskas gerai sekėsi. Penktadienio rytą pasiekiau Kupiškį.

Iki miesto dar buvo keturi kilometrai. Apsistojau pas pažįstamus. Tikėjau gal kartais kas nors parvės namo, kad nereikėtų eiti pėsčiam 14 kilometrų.

Nebuvo tokios laimės. Oras gražus, einant teko susitikti nemažai pažįstamų, nes visi buvo laukuose, dirbo šienapjūtės darbus. Niekas negalėjo žinoti, ką atneš ateitis.

Parėjęs namo, kieme prie šulinio pamačiau stovintį mamą, o netoli jos — sesutę. Nepajutau, kaip pribėgau prie motutės, pabučiavau rankas. Apsikabinom, bet žodžiai per džiaugsmo ašaras neišėjo. Nežinau, kaip ilgai taip būtime stovėjau, bet Pranutė pakvietė į vidų. Po to viskas jau buvo gerai. Mama tikrai mums mylėjo. Ūkis buvo abiem per pusę paskirtas, bet tuo metu nebuvo kas dirba žemę, tad tos keturios paros prabėgo nepastebėtos.

Pirmadienio naktį vėl pasiekiau kareivines, kaip tik tuo laiku, kai buvo nustatyta. Budėjęs prie vartų man sakė:

— Gerai, kad laiku grįžai. Dabar jau viskas pasikei-

tė, didelė drausmė, nebeleidžia eiti laisvai į miestą, kaip anksčiau. Jei kas pavėluoja, smarkiai baudžia.

Sekmadieniais išeidavome į miestą. Visuomet eidavome į Šv. Jono bažnyčią. Ten susirinkdavo daug žmonių, ypač lietuvių. Kunigas sakydavo gražų pamokslą, o po pamaldų giedodavome Lietuvos himną. Visa bažnyčia skambėdavo, nes himną giedodavo visi kaip vienas. Kai išeidavom iš bažnyčios, kurį laiką pamiršdavome, kas aplinkui dedasi. Tikėjome, kad viskas bus gerai.

Ir vėliau bažnyčia būdavo pilna civilių žmonių bei kariškių. Tuo laiku jau buvo uždrausta giedoti Tautos himną. Gal dėl to dar daugiau žmonių eidavo į Šv. Jono bažnyčią, nes čia vis dar giedoją Tautos himną ir patriotiškas giesmes.

Kuopose atsirado politrukai. Pradėjo organizuoti visokius bolševikinius meetingus, demonstracijas su plakatais, įrengė, kaip jie sakė, raudonąjį kambary.

Netrukus pradėjo keisti maistą. Vieną sykį atnešė iš virtuvės kotletus. Jie buvo tokie gražūs, apkepe. Visi laukia, kada padės ant lėkštės. Bet kai paragavom, pasirodė, kad tai ne mėsos, o žuvies patiekalas ir labai neskanus. Nedaug kas valgė. Kitą sykį tas pat buvo su koše. Visi manė, kad tai tokie gražūs, balti ryžiai. Pradėjus valgyti, košė buvo kaip medžio pjūvenos, be jokio skonio. Tai buvo sorų kruopos.

Duodavo ir rūkytos žuvies. Vieną kartą visoms žuvims įsmeigėm po keturis degtukus, padarėm kojas ir sustatėm ant stalo rikiuotėje lyg garbės sargybą. Sėdim už stalų lyg niekuo dėti. Politrukas įėjo į valgyklą, pažūrėjo į išrikiuotą žuvį, nieko nesakė ir išėjo į raštinę. Raštininkas pasakojo, kad politrukas jam liepė išeiti iš raštinės, nes negalėjo susilaikyti nuo pykčio. Vėliau visus tardė, norėdamas sužinoti, kas tai sugalvojo.

Rugsėjo mėnesį pirmą kuopą išsiuntė dirbti Vilniaus

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

IŠVYKO SU APPLE KURSAIS

I APPLE mokytojų kursas Lietuvoje iš Clevelando išvyko Amanda Muliolienė — matematikos mokytoja, Danguolė Vodo-palienė — vertėja, Irena ir Algis Gedriai. APPLE organizacija dėkoja Clevelando lietuvių kredito kooperatyvui „Taupai“ už penkių šimtų dolerių paramą mokslo priemonėms įsigyti. Pirmas dvi savaites kursai bus Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje, vėliau kituose miestuose. Rugsėjo 8 d. Birštone bus kursų pabaiga. Žinias apie kursų eigą Irena ir Algis siųs elektroniniu paštu „Tėvynės garsų“ programai.

T. G.

SPECIALUS TARYBOS POSĖDIS

Praėjusį sekmadienį įvyko Šv. Jurgio parapijos Tarybos posėdis. Jame buvo aptarti kun. Juozo Angelaičio 90 m. gimtadienio ir 60 m. kunigystės minėjimo reikalai.

REIKALINGI TALKININKAI

Clevelando Šv. Jurgio parapija dailosi savanorių talkininkų, kurie padėtų rūšiuoti drabužius Šalpos centre. Pastaruoju metu sulaukta gausių dovanų drabužiais. Juos reikia surūšiuoti prieš dalinant apylinkės vargšams.

ESTŲ ŠVENTĖ

Paskutinį birželio sekmadienį Clevelando estai savo Kultūriname darželyje, Rockefeller parke, šventė jų tradicinę vasaros solsticijos — saulėgrąžos dieną. Estai ją kasmet švenčia artimiausią sekmadienį po birželio 22 d.

UŽBAIGTAS CPS SEZONAS

Foto mėgėjų draugija — Cleveland Photographic Society (CPS) Tower City centre banke tu užbaigė 1993/94 metų veiklos sezoną. Buvo įvesdinti į pareigas 1994/95 m. sezonui išrinkti

vadovai ir įteikti pažymėjimai foto varžybų dalyviams.

Laimėtojų tarpan pateko „Tėvynės garsų“ klausytojas Gerardas Juškėnas. Gamtos skaidrių zoologijos klasėje jis gavo du pažymėjimus. Spalvotų ir kūrinių skaidrių varžybose jam teko po vieną pažymėjimą. CPS klubas buvo įsteigtas 1887 m. ir be pertraukos veikia 107 metus.

G. Juškėnas

BUFFALO, N.Y.

SVEIKINAM NAUJA PROFESIONALĖ

Tania Balčiūtė, 21 m. amžiaus, aukščiausiais pažymiais baigė Buffalo valstybinį universitetą ir gavo architektūrinio projektavimo bakalaurės laipsnį. Jai buvo suteikta meistris-kumo premija (Award for Excellence), aukščiausias pažymėjimas, kuris bet kada buvo suteiktas universitetą baigusiam asmeniui.

Anksčiau Tania buvo viena iš stipriųjų teniso žaidėjų: čempionė Floridos vidurinėje mokykloje 1990 m. ir Citrus taurės varžybose 1989 m. Už sodininių sodų klubo parodosė ji buvo apdovanota mėlynaisiais kaspainiais net šešiasdešimt kartų.

Magistrės laipsnio studijoms Tania numato išvykti į Yale universitetą.

BAIGĖ KOLEGIJĄ SU PAGYRIMU

Kristina Marytė Michalskytė, Marijos Gamziukaitės ir Gary Michalskių duktė, su pagyrimu baigė New Yorko valstybinę ko-

Lietuvių Kultūriname darželyje, Clevelande, minint Pabaltiečių trėmimų tragediją vykusiose ekumeninėse pamaldose maldas skaito kun. J. Bacevičius, kun. G. Kijauskas, SJ, ir protestantų kun. A. Kaas.

Nuotr. V. Bacevičiaus

legiją Freedomijoje. Ji gavo medicinos technologijos mokslo bakalauratą. Šiuo metu ji dirba Rochester (N.Y.) General ligoninėje, hematologijos skyriuje.

Studijuodama Kristina priklauso Sigma Kappa seserijai, o lietuvių bendruomenės pobūvių programose grodavo fleita. Ateityje žada siekti aukštesnių mokslo laipsnių.

MIRĖ ŽYMUS MOKSLININKAS

Stanley A. Czurlas, lietuvių kilmės tarptautinio garso mokslininkas, mirė gegužės 17 d., peržengęs 85 metus. Psichologijos doktoratą jis gavo Iowa universitete 1942 m., po to — ilgiausiai dėstė Buffalo valstybinėje kolegijoje (25 m.), būdamas meno švietimo departamento vedėju. Czurlas paruošė programą radijai ir televizijai. Tarptautinį įvertinimą jis nusipelnė už ankstyvosios vaikystės meninės ugdybos tyrimus. Kaip vizituojantis profesorius bei patarėjas jis lankėsi įvairiose JAV, Kanados, Lenkijos, Italijos, Japonijos, Jugoslavijos ir Lietuvos aukštosiose mokyklose.

Czurlas išspausdino daugiau nei šimtą straipsnių apie meną bei kūrybą ir švietimą; jų dalis išversta į kitas kalbas. Buvo apdovanotas visokiomis premijomis bei pažymėjimais per trisdešimt kartų. Iš Lietuvos jis atsivežė šiltus atsiminimus, nors jam ir nepavyko surasti

savo giminystės su mūsų M. K. Čiurlioniu. Jis paliko ir savo tapybos darbų, kurių iškiliausį priklauso akvarėlei.

Lietuvių bendruomenė pasigės kuklaus mokslininko, kurs lankydavo lietuvių pobūvius.

DAYTONA BEACH, FL

PRISIMINĖME BAISŲJĮ BIRŽELĮ

Daytona Beach ir apylinkių lietuviai, birželio 12 d. priderama rimtinti paminėjo didžiąją lietuvių tautos dramą — žiaurios okupanto 1940-1941 metais įvykdytus tauriausius mūsų tautos sūnų ir dukrų trėmimus į Sibirą mirčiai ir su-naikinimui.

Minėjimą suruošė naujoji Daytona Beach Lietuvių bendruomenės apylinkės valdyba, vadovaujama dr. Birutės Preikštienės.

Minėjimas pradėtas šv. Mišiomis Prince of Peace bažnyčioje, Ormond Beach. Mišias už lietuvių tautos kankinius, iš-tremtuosius aukėjo kun. Ričardas Grasso.

Buvusi tremtinė Irena Andriuskevičienė procesijoje prie altoriaus atnešė neseniai Lietuvoje išleista knyga „Lietuvos genocido istorija“.

Kun. Ričardas Grasso, peržengęs 85 metus, pagarbai priklausė ir nusilenkė, tuo išreikšdamas lietuvių tautos kankiniams gilią pagarbą. Po to tarė jautrų, lietuvių tautos kančias

išreiškiantį žodį, įvertindamas kankinių auką už savo tautos laisvę.

Muz. Antano Skridulio vadovaujamo choro „Sietyno“ giedamos giesmės skambėjo jautriai ir labai tiko šiai rimties bei dvasinio susikaupimo valandai. Auką nešė Sofija ir Antanas Kalvačiai, o skaitinius ir savo kūrybos tikinčiųjų maldą skaitė Kazimieras Barūnas.

Po Mišių minėjimas buvo tęsiamas parapijos salėje. LB apylinkės pirm. dr. Birutė Preikštienė, sveikindama susirinkusius, trumpu jautriu žodžiu paryškino dienos prasmę. Susikaupimo minute buvo pagerbti žuvusieji ir gyvi išlikę tremtiniai. Sugiedotas Lietuvos himnas. Paskaitą tema — „Birželio dienų mintys“, skaitė LB apylinkės valdybos narys, visuomenininkas ir žurnalistas Algirdas Šilbajoris.

Po paskaitos Birutė Kožicienė, PLB padalinio „Saulutė“ atstovė, aptarė ir kritiškai įvertino įvairių organizacijų — „Saulutės“, „Lietuvos Vaikų vilties“, „Carito“ ir kitų veiklą, teikiant pagalbą našlaičiams, tremtiniais, sergantiems vaikams ir kt. Lietuvoje. Ragino toms organizacijoms aukoti ir padėti Lietuvai.

Buvusi tremtinė Irena Andriuskevičienė, ištremta vos 8 metų amžiaus, Krasnojarsko rajono lageriuose išbuvusi 9 metus, padėkdamas du jautrius tremties dienų eilėraščius. Papasakojo tremties dienų išgyvenimus. Sakė, kad ir iš-tremime jaunimas neprarado vilties sugrįžti tėvynėn. Slapta rašė eilėraščius, kūrė dainas, tuo palaikydami ištvėrmę sunkiausiose dienose.

Pirm. dr. B. Preikštienė padėkojusi muz. A. Skriduliui, chorui „Sietynui“, paskaitininkui A. Šilbajoriui, B. Kožicienei, Irenai Andriuskevičienei ir kitiems prisidėjusiems prie minėjimo ruošimo, choras „Sietynas“, visiems prisidedant, sugiedojo „Lietuva brangi“.

Po šio minėjimo mūsų telkinyje prasideda vasaros atostogos. Rudenį numatytas pirmas po-atostoginis renginys — Tautos šventės minėjimas, ruošiamas ALT sąjungos Daytona Beach skyriaus, vadovaujamo Joną Abračio.

Jurgis Janušaitis

• Tik 1924 m. birželio 2 d. Kongresas suteikė Amerikos pilietybę visiems indėnams, gyvenantiems JAV.

CLASSIFIED GUIDE

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. butas, antrame aukšte Marquette Parko apyl. Telrautis: 312-737-8647

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

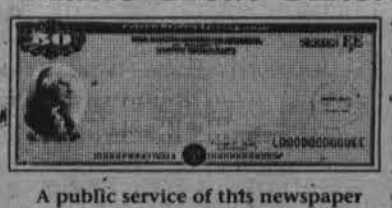
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTRO-
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Gali padėti namų ruošoje, prižiūrėti močiutę arba vaikus. Skambinkite Laimai: 312-247-8416.

Moving—Kraustymas
Profesionalus patarimas priimanomies kainomis, juma patogiu laiku. Draudimas garantuojamas. Kreiptis: Gediminas: tel. 312-925-4331

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

BALTIC, ETHNIC-INFLUENCED, CLOTHING DESIGN COMPANY

Iš recruiting a National Sales Manager. Responsibilities include: * Recruitment and management of a national network of independent clothing sales representatives * Development and execution of a national accounts sales program * Assistance in sourcing contract manufacturers.

Ideal applicant should possess successful sales experience, a penchant for modern fashion, fluency in a Baltic language, and a serious commitment to self-driven career advancement.

Salary, commission, and health benefits. Please send resume and cover letter in strict confidence to:

DIRECTOR OF SALES
115 COMMERCE DR.
SUITE A
GRAYSLAKE, IL 60030

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuteriūr FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkaime ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER 284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

FOR SALE

By owner.
Open house
Sunday 1 - 4 pm
6749 S. Kostner.

6 rms., 3 large bdrms; din. rm.; 1 1/2 bath; finished bsmt. with bar; air cond.; 2 car garage with carport. Price \$129,900. Tel. 312-767-1097

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v.v. — 9:00 v. v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Norton Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

sekmadienį, liepos 31 d.

Nek. Pr. Marijos Seserų
vienuolyno sodyboje
PUTNAM, Connecticut

METINIS PIKNIKAS

Lietuvių Susitikimo Šventė

- 11:00 Koncelebruotos ŠV. MIŠIOS
Pagrindinis celebrantas: Tėv. JONAS BACEVIČIUS, OFM
12:00 VAIŠĖS, užsiėmimai
1:00 Neringos ALUMNŲ Susirinkimas
3:00 PROGRAMA - NERINGOS 25 m. SUKAKTIES PAMINĖJIMAS
Vėliavų nuleidimas
4:00 MALDOS VALANDĖLĖ už Lietuvą
4:30 Didžiųjų dovanų TRAUKIMAS
ir užkandis prieš kėlionę namo

Atvykite pabendrauti ir pasidžiaugti -
pasivieskite ir savo draugus!

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00

Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK

2567 WEST 69th STREET

(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK

4040 ARCHER AVENUE

(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW

8929 S. HARLEM AVE.

(708) 598-9400

Vilniaus Universiteto Dainų ir Šokių ansamblis

Atlieka: Kepurnę, Brolio šėdė, Du raitu jojo, Leliūnų Kadrius, Parovėja, Rolenderis, Pjesė skrabalams, Untytė, Į šventę, Kadrius ir polka, Jaunimo šokis.

Meno vadovas ir dirigentas — Vidas Aleksandravičius. Choro vadovas ir dirigentas — Vytautas Abaris. Kanklių grupės vadovė — Daiva Čičinskienė. Orkestro vadovas — Kastytis Mikiška.

Kasetė — stereo, 1989. Kasetės kaina 10 dol., Illinois gyventojams Tax 0.88 ct. Persiuntimo išlaidos: USA — 3 dol.; Canada — 4 dol.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS

4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

LIETUVIŲ EGZODO LITERATŪRA

1945-1990

Kazio Bradūno ir Rimvydo Šilbajorio redaguota, dvidešimties autorių parašyta knyga, apžvelgianti visą 45 metų mūsų egzodo literatūros laikotarpį. Veikalas 864 didelio formato puslapių, kuriuos puošia šimtai įvairiausių iliustracijų. Leidėjas — mecenatas yra Lietuvių Fondas, vardinis leidėjas — Lituanistikos Institutas.

Leidinyas gaunamas „Drauge“, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629. Knygos kaina — \$30.00. Užsisakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$4.00, į Kanadą — \$6.00, į kitus kraštus — \$6.50. Illinois gyventojai visais atvejais dar primoka \$2.63 valstijos mokesčių.

LAIŠKAI

LAIŠKAS BE PAVADINIMO

Šeštadienio „Drauge“ (liepos 9 d.) radau kelis įdomius aprašymus ir nuotraukas iš tėvynės. Žiūri žmogus ir nesinori nei pykti, nei šypsotis.

Lietuvoje vyksta Pasaulio lietuvių dainų šventė, na ir daug meninių bei politinių apvaikščių. Tai labai miela ir gražu. Prezidentas vėl kviečia tautiečius iš viso pasaulio grįžti Lietuvon: mokytus, nemokytus, su pinigėliais, net ir be jų. Gražu, net ašarą nubrauki...

Kas gi tas specialus prezidento dekretas, kuris kam gali suteikti pilietybę ir nuosavybę? O kas yra tie nedori tėvynainiai? Ar tie, kurie neturi pinigėlio grįžti iš Sibiro ir atgauti tėvynės savo žemę? Kokio specialaus dekreto yra reikalingi tie žmonės? Ar prezidentas, kviesdamas mus grįžti, turi supratimą, apie ką jis kalba?

Kaip Brežnevo laikais, dalinami medaliai, o mes stovime ilgoje eilėje, nežinodami, kada ir mes būsim pakviesti gauti Vyčio Kryžiu, Gedimino ordina, padėkos lapą, pakėlimą ir pulkininkus ar majorus...

Turime vėl naują fondą — „Medininkų pilies atstatymo fondas“! Reikalingi tikrai lietuviškas ir didingas. Tikiau, kad karaliui Mindaugui turėtų priklausyti tam tikra garbė, kurią per tiek metų nustelbė Vytautas Didysis. Bet ar nėra svarbesnių reikalų, kaip paminklų statymas? Gal pirma tegul būna moraliai ir ekonomiškai atstatyta valstybė, sutvarkytos ligoninės, našlaičių namai. Apmokėkime tautiečius kelionę iš Sibiro, sureikime kokią namuką, kad jis nors savo krašte galėtų numirti. Bet vargšas kiekvienoje sistemoje toks ir pasilieka. Teisybė, kaip visados, dar vis tebėdė užrištom akim.

Leopoldas Kupcikevičius
Chicago, IL

FERMENTACIJOS PRAMONĖS GALIMYBĖS LIETUVOJE

1990 metais pasaulis iš biomassės išfermentavo 5 milijonus galionų etilinio alkoholio, kurio bendra kaina buvo 15 milijonų dolerių. Biomassės kaina — 60-65 procentai pagaminto produkto, tačiau produkto kaina milžiniškai didėja, jei tas produktas tampa svaiginamu gėrimu.

Lietuvoje anglies dvideginio fiksavimas augaluose yra vienas didžiausių pasaulyje. Tai gi ten yra daug biomasės, atsinaujinančios kiekvienais metais. Ten yra puiki galimybė gaminti citrinę rūgštį iš krakmolo, antibiotikus iš augalinės alyvos, peniciliną iš cukrinių runkelių ir t.t.

Lietuvoje yra reikalinga racionali žemės ūkio politika, kuri neleistų palikti derlių laukuose ir kuri skatintų ūkinę produkciją. Tačiau dabartinė valdžia pakankamai įrodė savo nekompetentiškumą. Mums reikia nuostabių valdžios nuostabiai gamtai Lietuvos krašte.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

LINKĖJIMAI B. NAINIUI

Jungiamės prie Bronės Nainienės, Laimos ir Vacio Garbonkų, Rūtos ir Kęstučio Sušinskų pareiškimo „Ar ne per toli nueita“, paskelbto „Draugo“ dienraštyje š.m. liepos 2 d.

Gaila, kad Broniaus Nainio šeima pačiai tenka ginti tėvą nuo jam asmeniškai taikomų kaltinimų dėl „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ išleistos pirmosios knygos. PLB valdyba ir jos pirmininkas atsiprašė lietuvi-

koje spaudoje už toje knygoje padarytas klaidas ir pateikė planą tų klaidų atitaisyti („Draugas“, 1994.06.04.).

1994.9.23-čios dienos „Draugo“ dienraštyje Bronius Nainys jau ne tik toliau kaltinamas, bet Lituanistikos tyrimo ir studijų centro vardu skundžiamas PLB Garbės teismui „už moralinę žalą tautai“. Tikrai nueita per toli.

B. Nainys yra paaukojęs lietuvių tautai ir jos laisvei ne tik savo paskutiniuosius keturiasdešimt penkerius metus, bet ir visą savo šeimos gyvenimą. Tautos reikalais jis tebesirūpina ir šiandien, nepaisant, kad jo darba trukdo priekaištai ir kaltinimai. Dieve, duok jam sveikatos išgyventi ir šiuos sunkumus.

Liudas ir Aleksandra Sagiai
Cleveland, OH

NEREIKĖTŲ RODYTI PER DIDELIO DĖKINGUMO

Perskaičiusi D. Bindokienės straipsnį „Švęskime dar vieną Nepriklausomybės šventę“ (Liepos 4-osios proga), labai nustebau, radusi parašytą: „...įdomu, ar kitos valstybės neskubėtų keistis vietomis su „be istorijos“ Amerika?“

Nejaugi, ypač Vakarų Europos kultūringos tautos — Švedija, Norvegija, Šveicarija, Vokietija ir t.t., norėtų ir skubėtų keistis su dar nelabai kultūringu kraštu, varginančiu savo klimatu, nusikaltimų gausumu ir kt. Amerikietiška demokratija prives Ameriką prie bedugnės krašto. Savo gi trumpa istorija ji irgi negali pasididžiuoti. Išduoti beveik visi indėnai; Jaltos konferencijoje atiduota Stalinui daug tautų, kartu ir Lietuvai.

Mes buvome priversti bėgti į svetimus kraštus. Širdies mums niekas neparodė. Visi kraštai ieškojo gerų darbininkų, ypač inteligentų. Kiekvienas kraštas žiūrė tik savo naudos ir, mano nuomone, didelio dėkingumo nereikėtų rodyti.

Iš mūsų — pensininkų — prašoma tik aukų, bet niekas nesiirūpina, kur mums reikės senatvėje ir ligoje galvą priglausti. Todėl esame priversti labai taupyti, kad galėtume apsimokėti prieglaudų ir ligoninių sąskaitas. Reikėtų dar pridurti, kad Toronte, Kanadoje, yra puikūs lietuvių namai. O kur mūsų?

Valė Remienė
Cicero, IL

NESUPRANTAMI PAREIŠKIMAI

Liepos 10 d. Pasaulio lietuvių centro Bočių menėje, beklaušant dr. Tomo Remeiko pokalbio apie dabartinę Lietuvos politinę ir ekonominę padėtį, pasigirdo LDDP retorika: devalvacijos problema pradėjo Gediminas Vagnorius; opozicija negali priimti pralaimėjimo rinkimuose, todėl kelia visokius neatsakomumus ir nekonstitucinius referendumus; vyriausybė viską vykdo pagal esamus įstatymus; A. Šleževičius tiesiog saliamoniškai tvarko visas ekonomines ir politines problemas... Žodžiu, dabartinė vyriausybė daro, ką gali, kad išvestų valstybę iš sunkios padėties, dėl kurios, klausant prelegento, ji, atrodo, visai neatsakinga.

Tokie pasakymai žmogaus, kuris neseniai praleido šešias savaites Lietuvoje, dėstė

DĖL STASIO LOZORAČIO LAIDOTUVIŲ

Norėčiau atsakyti į Aurelijos Balašaitienės straipsnį („Draugas“, 1994.06.30) bei Kazio A. Vasaičio laišką („Draugas“, 1994.06.28) apie ambasadoriaus Stasio Lozoraičio laidotuves.

Pradėkime su A. Balašaitienės straipsniu, kuriame apšiai faktinių klaidų bei nepagrįstų kaltinimų. Pirmą, negalima nereaguoti į jos bandymą sukurti vaizdą, kad a.a. Stasio Lozoraičio atšaukimas iš pareigų Vašingtone buvo normalus, teisėtas veiksmas, jam pralaimėjus rinkimus į prezidentus. Ne pirmą kartą jinai tą tezę perša lietuvių visuomenei (žiūr. „Draugas“, 1993.12.02). Pagal Lietuvos Konstituciją, šalies prezidentas turi teisę skirti ir atšaukti ambasadorius. Bet Stasio Lozoraičio atveju prezidentas Brazauskas buvo įpareigotas atsižvelgti ne tik į Konstitucijos apibrėžtas teises. Jį moraline ir politine prasme saistė jo emisaro, Lietuvos Demokratinės darbo partijos frakcijos Seime vadovo Justino Karoso duotas pažadas Stasiui Lozoraičiui Varšuvoje 1992 m. lapkričio mėn. Tame susitikime, kuriame dalyvavo ir Socialdemokratų partijos atstovai, J. Karosas prižadėjo, kad Lozoraičiui prezidento rinkimus pralaimėjus, jis nebus pašalintas iš einamųjų pareigų. Taip viešai tvirtino pats Lozoraitis, Socialdemokratų partijos vadas Alojas Sakalas ir net patsai J. Karosas (žiūr. „Respublika“, 1993.05.04; „Lietuvos aidas“, 1993.05.07; Valstiečių laikraštis“, 1993.05.08; „Draugas“, 1993.07.15).

Taigi prezidentas Brazauskas nesilaikė duoto pažado. 1993 m. gegužės 5 d. prezidentas pasirašė dekretą, atleidžiantį Stasį Lozoraitį iš pareigų. Prasidėjo prezidento Brazausko, Užsienio reikalų ministro Povilo Gylio ir dar kažin kieno inspiruotas, daugiau kaip šešis mėnesius užsitęsęs, absurdo teatras, kol naujas ambasadorius atsirado Vašingtone ir Stasys Lozoraitis buvo perkeltas į Romą. Šitam apibūdinti reiktų atskiro straipsnio. Norisi tik pastebėti, kad nei sprendimas Stasį Lozoraitį atleisti, nei pasirinktas būdas tai padaryti (žurnalistas Rimvydas Valadka tai taikliai pavadino „išvijimu“) nebuvo normalus, nebuvo pagal civilizuotų šalių įprastą politines bei diplomatines taisykles, ir Lietuvos valdovams nedarė garbės, nei prieš savo piliečius, nei prieš Amerikos ir Italijos valdžias.

Grįžkime prie A. Balašaitienės straipsnio. Jinai tvirtina, kad atleistas Stasį Lozoraitį iš pareigų, „visa didžioji spauda, įskaitant ir Clevelando dienraštį, rašė ilgus straipsnius, bet apie jo mirtį... nieko“. Išskyrus Tomo Brazaičio straipsnį „Cleveland Plain Dealer“ (1993.04.30), Amerikos didžioji spauda nieko nerašė apie jo atleidimą. Tuo tarpu Stasio Lozoraičio ne-

Vilniaus universitete, kuris, kaip politinių mokslų specialistas, turėtų matyti ir suprasti dabartinės vyriausybės pragaistą vedamą politiką, yra nesuprantami.

Regimantas J. Vedečys
Cicero, IL

krologai buvo paskelbti birželio 16 d. „New York Times“ ir „Washington Post“. Apie „New York Times“ straipsnį buvo užuomina „Draugo“ birželio 17 d. laidos pirmame puslapyje.

A. Balašaitienė tvirtina, kad, Stasiui Lozoraičiui mirus, „kvietimai buvę įteikti Latvijos ir Estijos ambasadoriams“ dalyvauti gedulingose pamaldose. Vašingtone birželio 15 d. Niekas niekam neįteikė jokių pakvietimų. Apie Mišias buvo informuojami kai kurie Stasiui Lozoraičiui artimi draugai ir artimi bendradarbiai. Kiti, iš trečių lūpų sužinoję apie pamaldas, atėjo savo iniciatyva. Jiems atvykus į apeigas, niekas jiems nebendė uždrausti jose dalyvauti. Tą patį galima pasakyti ir apie laidotuves Putname birželio 17 d.

Toliau A. Balašaitienė tvirtina, kad „įvairūs pranešimai šeimos vardu“ buvo pasirašyti buvusios ambasados tarnautojos Angelės Bailey. Pranešimai šeimos vardu buvo trys žinios spaudai, paskleistos birželio 13, 14 ir 19 d. Birželio 13 d. pranešimą pasirašė A. Bailey ir V. Nakas; birželio 14 d. V. Nakas; ir birželio 19 d. Arijana Samsonienė. Mano paruoštą birželio 14 d. pranešimą telefonu padiktavau A. Bailey, kuri persiuntė Lietuvos ambasadai Vašingtone.

Turint omenyje, kad tą pačią dieną, kai Stasys Lozoraitis pasimirė, telefaxas apie tai buvo painformuota iševijos spauda ir per Eltos žinių agentūrą Lietuvos spauda, kad dviems pagrindiniams Amerikos dienraščiams apie tai buvo pranešta, kad šeimos vardu buvo pasiųsti iš viso trys pranešimai lietuvių spaudai, kad šeima, suprasdama visuomenės susidomėjimą Stasio Lozoraičio mirtimi, sudarė sąlygas vienam žurnalistui stebėti laidotuves Putname (aprašytos „Drauge“, 1994.06.23). A. Balašaitienės kaltinimai apie kažkieno „paslaptinę“ ir apie tai, kad visuomenė „nebuvo laiku“ informuota apie ambasadoriaus mirtį yra grynas prasimanymas.

Pasipiktinimą kelia A. Balašaitienės priekaištai dėl velionio šeimos sprendimo, kad gedulingos pamaldos ir laidotuvės buvo privačios. Anot jos, toks šeimos noras „nėra joks pasiteisinimas“, nes Stasys Lozoraitis nebuvo „privatus asmuo“. Tegul kiekvienas, skaitantis šiuos žodžius, susimąsto: jeigu vyras ar žmona, tėvas ar motina, sūnus ar duktė miršta, nepaisant, kas jie gyvenime buvo ir ką veikė, kam priklauso teisė nustatyti, kaip, kur jie bus laidojami? Ir kas tokiais atvejais velionio norus ir valią geriausiai pažįsta, jei ne artimiausi šeimos nariai? Rašydamas šiuos žodžius negaliu atsistebėti, kad iš viso toks aiškinimas reikalingas.

Išeidamas iš ambasados su Stasiu Lozoraičiu, jokių pareiškimų nepasirašinėčiau ir nesu viešai taręs nė vieno kritiško žodžio apie ambasadorių Alfonsą Eidintą. Tačiau jo dalyvavimas A. Balašaitienės tiradoje prašosi komentaro. Ambasadorius Eidintas nėra Lozoraičių giminė. Jis nebuvo Stasio Lozoraičio nei artimas

draugas, nei artimas pažįstamas. Iš pokalbių su velioniu supratau, kad tų dviejų ambasadorių visa pažintis ribojosi keliais transatlantiniais telefoniniais pasikalbėjimais. Turint visa tai omenyje, sunku suprasti kodėl jam priklausė kažkokia teisė dalyvauti privačiose apeigose.

K. Vasaitis laiške skaitytojams atskleidžia savo pažintį su Stasiu Lozoraičiu, bet taipogi pareiškia pasipiktinimą dėl privačių laidotuvių. Kartoją kai kurias A. Balašaitienės mintis. Jo teigimas, kad „maža grupė... neteikė niekam žinių apie laidotuves“, prasilenkia su tiesa. Jis man paskambino birželio 14 d. vakare, maždaug pusantros dienos po Stasio Lozoraičio mirties. Tuomet jam pasakiau, kad laidotuvės bus Putname penktadienį ir dar pridūriau, kad apie tai telefaxas išsiuntinėčiau žinias.

K. Vasaitis, kaip ir A. Balašaitienė, iš našlės stengiasi padaryti asmenį, kontroliuojamą kitų žmonių. Jam už tai sunkiau atleisti, kadangi, gyvendamas Vašingtone, jis turėjo progą našlę pažinti, įsitikinti, kad ji tvirtos valios žmogus.

Nelabai ir suprantamas K. Vasaičio priekaištas, kad neleista žmonėms dalyvauti privačiose šv. Mišiose ir pasimelsti už mirusio sielą. Atėjusiems niekas nebendė užstoti kelio. Ir kas K. Vasaičiui draudė imtis iniciatyvos per Liaudies Bendruomenės valdybą ar Vašingtono lietuvių katalikų misijos atstovus surengti atskiras Mišias visuomenei?

Pabaigai trumpas žodis apie tą mažą grupę žmonių, kuriems priskiriami visokie fantastiški kaltinimai. Tai buvo žmonės, kuriuos iki vieno pats Stasys Lozoraitis pasamdė kartu dirbti Lietuvos ambasadoje. Tai buvo kolektyvas, kuris velionį geriau pažino, negu bet kas kitas Vašingtone, nes kasdieną su juo ilgą valandą dirbo. Kai Stasys Lozoraitis nusprendė kandidatuoti į prezidentus, du to kolektyvo nariai su juo ir ponija Lozoraitiene, kaip jų artimi padėjėjai, skersai išilgai apkeliavo visą Lietuvą. Ir kai Stasys Lozoraitis buvo pašalintas iš ambasados Vašingtone, ta komanda, iš principo nebeuorinti dirbti dabartinei valdžiai, pasirinko nedarbą užuot šiltos vietos ambasadoje. Argi skaitytojai gali rimtai manyti, kad, Stasiui Lozoraičiui mirus, žmonės, jam rodę tokią didelę ištikimybę, veikų prieš jo valią?

Kaip K. Vasaitis pastebėjo, Stasys Lozoraitis „kukliai sakydavęs, kad jis nenoris jokios garbės“. Štai grūdelis didesnės tiesos, kurios K. Vasaitis nesuprato. Tie, kurie su Stasiu Lozoraičiu dirbo, buvo sužavėti jo kuklumu. Bet kartu su tuo kuklumu buvo labai aiškus ir didelis noras apsaugoti savo privatų gyvenimą. Galbūt kai kam paradoksaliai skamba, bet šis, beveik visų iševijų gerbiamas ir mylimas žmogus griežtai skyrė savo visuomeninį gyvenimą nuo privataus gyvenimo. Tai buvo akivaizdu kiekvienam, kuris jam dirbo. Užtat manęs visiškai nestebino šeimos sprendimas jį laidoti privačiai, kukliai, be pompastiškumo. Tie, kurie jį nuoširdžiai mylėjo ir gerbė, tai supras ir priims.

Viktoras Nakas

DRAUGAS, penktadienis, 1994 m. liepos mėn. 15 d.

DVIEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. ANTANAS VAIČIULAITIS

ANAPILIS

*Nuožni atėjo ir tikslai —
Nedovanojo nė sekundės,
O aš dar troškau
Žydrom padangėm nulydėti
Žasų laukinių giesmę
Ir rudenio audro
Klausytis ažuolų raudos
Tėvynei — — —*

Bethesda

Šių metų liepos 22 d. sueina du metai, kai mūsų mylimas Vyras, Tėtis, Tėvukas ir Brolis išėjo Amžinybėn. Šv. Mišios už a.a. Antano sielą tą dieną bus atnašaujamos Aušros Vartuose Vilniuje, Vilkaviškio bažnyčioje ir Holy Redeemer, Kensington, Maryland.

Maloniai prašome draugus ir pažįstamus prisiminti jį savo maldose.

Liūdinti šeima

A.†A. FELIKSAS PUTRIUS

Gyveno Palos Heights, IL.

Mirė 1994 m. liepos 12 d., sulaukęs 98 metų.

Buvo Lietuvos Nepriklausomybės kovų savanoris.

Nuliūdę liko dukterys: Aldona Maciukevičienė, žentas Bronius; anūakai Dalia, jos vyras Vytenis Žygas, Vida ir Darius; proanūakai Aras, Aida ir Kovas; Birutė Serota; anūakai Max ir Anna. Sūnūs: Algirdas, marti Irena; anūakai Laura ir jos vyras Edmunds Lejins, Leonas ir jo žmona Susan ir proanūakai Chelsea; Vytautas, marti Danutė; anūakai Rasa ir Rimas; broliai Pranas ir Mykolas, jų šeimos Lietuvoje bei kiti giminės.

Velionis bus pašarvotas penktadienį, liepos 15 d. nuo 2-9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Laidotuvės įvyks šeštadienį, liepos 16 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto velionis bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčia, kurioje bus aukojamos gedulingos šv. Mišios 9:30 val. ryto už jo sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: dukterys, sūnūs, broliai ir kiti giminės.

Laid. dir. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

Mylimam tėvui,

A.†A. FELIKSUS PUTRIUI

mirus, dukras ALDONĄ MACIUKEVIČIENĘ ir BIRUTĘ SEROTĄ, sūnus ALGĮ ir VYTAUTĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame jų skausmo valandoje ir kartu liūdime.

*Grazina ir Bronius Mikėnai
Irena ir Arūnas Draugeliai
Roma ir Virgis Norkai
Adelė ir Juozas Plienai
Onutė Liškūnienė
Birutė ir Julius Lintakai*

APLANKYKITE PABALTŲJ LIETUVĄ '94

Kreipkitės į mus — suplanuosime jūsų kelionę. Prienamiausios kainos Finnair ir SAS oro linijomis "economy" ir "business" klasė Viešbučiai

GO BALTIC

Mūsų naujas leidinys apie Skandinavijos ir Baltijos kraštus — perskaitykite!

1-800-451-9511

UNIONTOURS

[steigta 1931 m.]

245 Fifth Ave., New York, N.Y. 10016
Tel. 212-683-9500 Fax 212-683-9511

We Ship UPS

312-434-9766

Užsilmam maisto tiekimu (catering)

talman

delicatessen
Valgis Catering

Skaniausi lietuviški gaminiai

Geriausias spaudos rinkinys Čikagoje!

2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

A.†A.

ELENAI ZUJIENEI

mirus, jos pusseserei LIDIJAI KURAITYTEI JAKOVICKIENEI, pusbroliui dr. HENRIKUI BUŠARSKIUI su šeima Vokietijoje ir giminaiti EDITAI LENGNICK su šeima reiškia nuoširdžią užuojautą.

Nina Grigaliūnienė-Norienė

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Kardo“ vyriausias redaktorius, dim. kpt. Antanas Martinionis, atsiųstame redakcijai laiške rašo: „Sirdingai Jus sveikinu garbingo jubiliejaus proga — „Draugo“ 85-ojo gimtadienio proga. Jums geriausios kloties, ištvermės, gilių minčių. Darbuokitės lietuviybės labui, stiprinkite mūsų ryšius! Lietuviškas VALIO „Draugui“! „Dėkojame už sveikinimus ir linkėjimus. Įdomu pastebėti, kad ši svarbi vienintelio užsienio lietuvių dienraščio sukaktis praėjo labai tyliai, beveik nepastebėta visų tų, kurie kaip tik turėtų rūpintis lietuviška spauda bei jos išlikimu. Dėkojame „Margučio“ radijo vedėjui Petriui Petručiui, kuris savo programoje liepos 12 d. mūsų sukaktį paminėjo.“

Čikagos paežerės puošmena, Buckingham fontanas, paprastai paleidžiamas gegužės pabaigoje ir uždaromas po Labor Day. Kasmet jį aplanko keli milijonai vietinių ir iš kone viso pasaulio lankytojų. Šiemet paskutinį kartą jis žavėjo žiūrovus vandens ir šviesų žaismu liepos 12 d. vakare. Fontanas uždaromas anksti, nes planuojami remontai ir pertvarkymai, kurių negalima atlikti žiemą, kai oras šaltas. Buckingham fontanas jau sulaukęs 67 metų amžiaus, reikia pertvarkyti elektros jungiklius, vandens variklius, net ir marmurinį fontano paviršių. Remontams numatoma išleisti 2,8 mil. dolerių, o visi darbai bus baigti iki ateinančių metų gegužės mėnesio, kad atnaujintu fontanu galėtų ir toliau džiaugtis Čikagos lankytojai.

Dar kartą primename ir labai prašome: kai siunčiate „Draugui“ laiška, korespondenciją, žinutę, pranešimą ar kurį kitą reikalą turite su redakcija, malonėkite pažymėti, kad tas laiškas yra REDAKCIJAI. Vasaros metu administracijoje dėl atostogų keičiasi žmonės, o laišakai, ant kurių pažymėta tik „Draugas“ dažnai į redakciją pakliūva gerokai pavėlavę. Juk nėra labai sunku prie adreso pridėti dar vieną žodį — redakcijai. Tas palengvintų visų darbą, o kartais sutauptytų ir nepasitenkinimo pasireiškimus.

Lithuanian Mercy Lift darbuotoja (kairėje) Birutė Vindašienė su LML lėšų telkimo pirmininke Lidija Ringienė.

**Auka „Draugo“ paramos fondui—
yra lietuviybės laidas ateities kartoms.**

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Ateitis“, 1994 m. nr. 2-3. Kadangi šis numeris skiriamas XII Pasaulio ateitininkų kongresui paminėti, jame sukaupta daug istorinės medžiagos iš buvusiųjų kongresų, nepaprastų ateitininkų konferencijų, didžiųjų ateitininkijos vadų pasisakymų įvairiomis, organizacijos gaires, struktūrą ir siekius nusakančiomis, temomis. Su šia diena tą istorinę medžiagą riša nuotraukos, daugiausia iš dabartinės ateitininkų veiklos užsienyje ir tėvynėje. Žurnalas 44 psl., redaguojama Danutės Bindokienės, administruojamas Juozo Polikaitis, spausdinamas „Draugo“ spaustuveje Čikagoje. Techninis „Ateities“ redaktorius yra Jonas Kuprys. Žurnalo viršelį puošia XII kongreso plakato nuotrauka. Plakata sukūrė torontiški Vytautas Čuplinskas.

• „Vaiko pirmosios dienos/mėnesiai“, paruošė Gaja Bliūdžiuvienė. Tai labai neįprasta knygelė lietuvių kalba ir, bene, pirmą kartą siūloma tėvams (amerikiečiai panašius knygelių turi nemažai; jų galima gauti bet kurioje parduotuvėje, kur parduodami kūdikiams reikmenys, arba knygyne). Kaip autorė — jauna mama — apie savo kūrinį pasisako pridėtame laiške: „Augindama savo pirmąjį vaiką — dukrelę, skyriau jai visą dėmesį ir daug laiko, stebėdama kiekvieną jos „žingsnį“ jai naujame pasaulyje, žymėjau visus „pirmumus“. Manydama, kad ir kitoms motinoms būtų įdomu panašiu būdu stebėti savo vaikus, paruošiau šią knygutę“. O toje knygutėje yra puslapiai, skirti kūdikio nuotraukoms, gimimo datai ir kitiems svarbiems, su ta diena susijusiems įvykiams; yra vieta šeimos paminėjimui (ir tėvų nuotraukai puslapis); ką kūdikis pradėjo ir vėliau valgė, gėrė; kada pradėjo tarti pirmąsias maistas; kaip miegojo ir kada miegojo; kuomet pradėjo marmuliuoti garsus, dygo dantukai; kada atsisėdo, atsistojo ir pan. Kiekvienas knygutės puslapis skirtingos spalvos, išspausdintas kietame popieriuje (kad ilgiau laikytųsi), kai kurie iliustruoti. Toks leidinėlis tikrai būtų naudingas visoms „naujoms“ motinoms ir geras prisiminimas vaikui, kai kūdikystė liks jau tolima praeitis. Knygutę galima užsisakyti: „Dadija“, 2610 Tennyson Ave., Sinking Spring, PA 19608. Kaina 5 dol., persiuntimo kaina — 1,21 dol., pridant dar 12 c. mokestį už kiekvieną knygutę.

Moksleiviai ateitininkai
Dainavoje stovyklau rugpjūčio 7-14 d. Juos maitinti pakviesta pasižymėjusi šeiminkė Aldona Šoliūnienė.

x Mano Broliai, Aloyzui Giniotui mirus, visiems pareiškusiesiems man užuojautą žodžiu, laiškais ir spaudoje, taip pat už paaukotas šv. Mišias. Regina Sabaliūnienė.

(sk)

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patars ir patarė, duodami komiso nuolaidą, Albinas Kurkulis, tel. 312-360-5530 arba jo sūnūs ir partneriai: Andrius Kurkulis, tel. 312-360-5531 ir Paulius Kurkulis, 312-360-5627, dirba su Oppenheimer & Co., Inc. Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: tel. 1-800-621-2103.

(sk)

ARAS ROOFING

Arvydas Kiela
Dengiamo ir taisomo visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

„DAINU ŠVENTĖ“ SEKLYČIOJE

Saulei kepinant, o debesims grūmojant lietumi, trečiadienio popietę Seklyčioje lankytojai rinkosi pasiklausyti lietuviškų dainų.

Elena Sirutienė, Seklyčios pramogų organizatorė, susirinkusiems muzikos mėgėjams pristatė dainininkes. Ji pabrėžė, kad šiuo metu Lietuvoje vyksta „Šokių ir dainų“ šventė, norima ir čia sukurti „mažąją dainų“ šventę.

Pirmąją programos dalį atliko čia gimusi, augusi ir gimnaziją baigusi jauna lietuvaitė, Janina Adickaitė. Jai akompanavo Galina Rupeikienė, atvykusi pavyšėti iš Lietuvos. Ji yra muzikos mokytoja ir akompaniatorė, dėstanti muziką Kauno gimnazijoje ir vaikų darželyje.

Janina padainavo kelias melodingas ir romantiškas dainas: „Ramunėlė“, „Oi nėra tokio bernelio“, „Aš bijau pasakyti“ ir „Mylimos akys“.

Antrąją dainų ciklą turėjo atlikti Donatas Atkočiūnas, atvykęs iš Romos, kur studijuoja teologijos mokslus, bet dėl darbo įmonėje, negalėjo atvykti. Į jo vietą buvo pakviesta jo mama, Liucija Atkočiūnienė, kuri prieš porą metų yra atvykusi iš Lietuvos. Ji padainavo šias dainas, pritariant elektroniniam „pianinui“: „Lietuvai tėvynėi“, „Šventa tyla“, „Jūrai“, „Man brangiausias žodis Lietuva“ ir „Lietuva brangi“. Paskutinę dainą dainavo visi popietės dalyviai ir šios dainos žodžiai ne vienam nubraukė graudžias ašaras, nes priminė tėvynės laukus ir jos vergus.

Popietės dalyviai labai šiltai reagavo į dainininkų programą. „Pensininko“ administratorė ir Seklyčios popiečių organizatorė Elena Sirutienė padėkojo programos atlikėjoms, už jausmingas dainas ir parodytą meilę vyresnio amžiaus popietės lankytojams. Ji taip pat pasidžiaugė jauna dainininke Janina Adickaite. Nors ji

Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus pastangomis Illinois gub. Jim Edgar įstaigoje, Čikagos vidurmiestyje, buvo suruošta parodėlė (tarp kitų etninių grupių). Čia matome parodėlę aplankiusių svečių būrelį. Iš kairės: Alė Keželiene, Stanley Balzekas, Scottie Zukas, Edward Mankus, Margi Mankus, Brenda Edgar — gubernatoriaus žmona, Frank Zapolis, Valentinas Ramonis, Marija Krauchunienė ir Casey Oksas.

užaugo būdama toli nuo lietuvių centry, bet kalba gražiai lietuviškai. Tai tėvų ir jos nuopelnas. Ji jau 1992 metais dalyvavo Lietuvoje suruoštame jaunųjų dainininkų konkurse.

Ji taip pat dainavo ir „Draugo“ ruošiamame jaunųjų dainininkų koncerte, vaidino Lietuvos Vyčių filmuotame lietuviškų vestuvių pastatyme. Janina šį rudenį pradės studijuoti Concordia universitete matematiką, anglų kalbą ir toliau gilinsis muzikos mene.

Šių popiečių lankytojai yra dėkingi LB Amerikos Krašto valdybai, o ypač, Birutei Jasaitienei, administruojančiai Socialinių reikalų skyrių. Taip pat yra dėkingi Elenai Sirutenei ir daugeliui kitų asmenų, prisidedančių prie Seklyčios išlaikymo, suteikiant užėigą daugeliui mūsų tautiečių ir vyresnio amžiaus asmenims.

Ant. Paužuolis

DARBINGAS „DRAUGO“ RENGINIŲ KOMITETO POSĖDIS

„Draugo“ renginių komitetas savo posėdyje, įvykusiame liepos 12 d., 5 val. vakare marijonų vienuolyno patalpose, smulkiai aptarė rengiamos gegužinės reikalus. Posėdį pravedė Marija Remienė, dalyvavo

14 asmenų, įskaitant ir kun. V. Rimšėlį. Kadangi į „Draugo“ gegužinę atsilanko keli šimtai žmonių, todėl reikėjo smulkiai aptarti visus su gegužine susijusius reikalus.

Gegužinė rengiama liepos 31 d., sekmadienį, prie „Draugo“ ir vienuolyno esančiame sode. Prasidės 12 val. dieną šv. Mišiomis, kurias aukos kun. V. Rimšelis už visus gyvus ir mirusius „Draugo“ rėmėjus. Po pamaldų bus patiekti šilti pietūs, veiks baras troškuliui numalšinti, laimės šulinys, kur kiekvienas galės išmėginti savo laimę. Kad būtų linksmiau, gros muzika ir skambės Algimanto Barnišio lietuviškos dainos. Taigi, nuobodžiauti nebūna laiko. Komiteto nariai pasiskirstė darbais: kas tvarkys mašinų pastatymą, kas dirbs prie maisto, kas patarnaus ištroškusiems, kas apdovanos laiminguosius ir t.t. Reikia pasakyti, kad gegužinei yra jau dabar pasiruošta, tik laukiama gausiai atsilankančių svečių. To tikimės, nes „Draugas“ yra visiemis reikalingas ir naudingas, vienintelis likęs dienraštis.

Renginių komitetas nuosirdžiai prašo „Draugo“ rėmėjų pakauti daiktų (fantų) laimės šuliniui ir didžiai loterijai. Būtų gerai, kad tuos daiktus, pristatytų į „Draugo“ administraciją. Jeigu kam būtų neįmanoma tą padaryti, tai galėtų palikti „Seklyčioje“, o iš ten bus paimti.

Komiteto vardu iš anksto dėkoju visiems „Draugo“ rėmėjams už fantus ir gausų dalyvavimą gegužinėje. Liepos 31 d. tegu visi keliai veda į „Draugo“ gegužinę. Paskirkime tą dieną tik šiam tikslui.

Norisi pastebėti, kadangi posėdis vyko „Draugo“ 85-rių metų gimtadienio dieną, tai visi buvome pavaišinti.

Ant. Repšienė

Čikagos priemiesčio Niles gyventojas Maria Caridad Martinez buvo areštuota ir apkaltinta, kad ji siūlusi žmonėms „žalias korteles“ be jokio laukimo, eilės ir loterijų. Ji dalinusi reklaminius lapelius prie Immigration and Naturalization Service įstaigos Čikagos vidurmiestyje. Lapeliuose buvo pateikti telefono numeriai su 900 skaičiumi priekyje. Vienas paskambinimas, ieškant tolimės informaciją, skambintojui kainavęs apie 20 dol. Tai tik viena iš daugelio apgavikų, norinčių pasipelnyti iš žmonių troškimo kaip galima greičiau ir lengviau užsitikrinti kelią į Ameriką. Ta pačia proga primename, kad visą informaciją imigracijos reikalais — ir apie „žalias korteles“ — nemokamai teikia mūsų Socialinių reikalų tarybos raštinė, vyresniųjų lietuvių centre, Seklyčioje.

Karla Osantowski yra pirmoji moteris, paskirta policijos viršininke Chicago Heights (pietiniame Čikagos priemiestyje) vietovėje. Tikima, kad vienintelė kita moteris policijos viršininkė Čikagoje ir apylinkėse dirba Will apskrities mieste — Wilmington.

BAIGĖ MOKYKLĄ

Šių metų birželio mėnesį Woodrow Wilson vidurinę mokyklą Portlande (Oregon valstijoje), baigė, kaip pirmūnas iš tolimo krašto, Adomas Saulius Vaina. Jis atvyko į Ameriką 1988-ais metais iš Lenkijos. Jo tėvas, Juozas Vaina, kilęs iš Punsco krašto, o motina, M. Rasa Milerytė Vainienė — iš Jurbarko. Saulius laisvai kalba lietuvių, lenkų ir anglų kalba. Taip pat neblogai susikalba ispanų ir rusų kalba.

Mokykloje Saulius buvo aktyvus ir domėjosi daugeliu skirtingų dalykų. Atstovavo savo mokyklai debatų rinktinėje ir ilgą distanciją bėgimo komandoje. Jis buvo vienas Moksleivių senato įkūrėjų ir šios organizacijos pirmu prezidentu. Taip pat vadovavo Modelinių Jungtinių tautų organizacijos klubui mokyklos ir valstijos lygyje. Pagal studentų pasikeitimo programą, pereitą vasarą Saulius praleido Costa Ricioje. Jo tyrimų projektai biologijos srityje dar kartus buvo apdovantoti Šiaurės vakarų Amerikos Jaunuolių mokslo simpoziumuose bei parodose.

Saulius du kartus atstovavo Oregono valstijai visos šalies mastu. 1990-ais metais laimėjo geografijos olimpiadą Oregone ir dalyvavo valstybiniame finale Washington, DC; o 1994 metais buvo vienas iš dviejų Oregono moksleivių, išrinktų dalyvauti Amerikos Ateities vadų suvažiavime Baltimore, Maryland.

Ateinantį rudenį jis pradės studijas Harvardo universitete, Cambridge, Massachusetts. Planuoja specializuotis ekonomikoje. Stipendijos gautos iš Harvardo Profesorių akademijos, Amerikos Kongreso ir Portland Traillazers krepšinio klubo, padės jam tęsti mokslą universitete.

Po Harvardo Saulius nori įsigyti profesinį išsilavinimą verslo arba medicinos srityje. Savo profesinę karjerą pasiryžęs siesti su Lietuva ir Lenkija.

Adomas Saulius Vaina.